

TRANSCRIPT VAN DE GEMEENTERAADSVERGADERING LAREN
d.d. 7 juli 2021

---

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Goedenavond, leden van de gemeenteraad, leden van het college, ondersteuning aanwezig en de inwoners die thuis meeluisteren. Van harte welkom bij de laatste raadsvergadering voor het zomerreces met een aantal stevige agendapunten. Dus we gaan vlot van start. Ik wil u voordat ik de agenda ga vaststellen, aandacht vragen voor het feit dat de coronamaatregelen nog in zeer afslankte vorm, maar nog wel van kracht zijn. Dus geen handen geven en houdt u alstublieft nog wel de anderhalve meter afstand. Ik verzoek u luid en duidelijk in de microfoon te spreken, zodat mensen u thuis kunnen volgen. Wij hebben berichten van de vereniging ontvangen van de heer Snoek van de fractie van Liberaal Laren en van mevrouw Timmerman van de fractie van Liberaal Laren. Dus er rust een zware last op de schouders van de heren De Jong en Sackers die vanavond de fractie hier vertegenwoordigen. Dan hebben wij moties ontvangen van het CDA, van D66 en de VVD, Larens Behoud en Liberaal Laren voor agendapunt 3.2 Vaststelling van het bestemmingsplan Crailo. En dan heeft u bij de ingang taartjes gezien. En die zijn volgens mij ter viering van de verjaardag van ons raadslid de heer Nico Wegter. En mag ik hem dan vanaf deze plek, namens het gehele gemeentebestuur en alle inwoners van harte feliciteren met zijn verjaardag. En dan kom ik op het punt van de vaststelling van de agenda. En ik vermoed dat er een ordevoorstel gaat komen uit dezelfde hoek als degene die zijn jaardag viert. Het woord is aan de heer Wegter.

De heer Wegter: Ja, dat staat los van mijn leeftijd, voorzitter. Maar ik heb niettemin het voorstel, de suggestie om de punten 3.3 Jaarstukken 2020 en de Kadernota 2022-2025 om die gelijktijdig te behandelen. In mijn opvatting zijn die eng met elkaar verbonden en ligt het in de rede om ook die binding tot stand te brengen middels een discussie. Dus ik denk dat het bovendien de doelmatigheid van het debat ook zal bevorderen. Dus wat mij betreft graag instemming om die twee punten samen te voegen.

De voorzitter: Dank, de heer Wegter. Ik kan me er alles bij voorstellen, jaarstukken zijn eigenlijk al twee keer uitgebreid behandeld. Conclusie is voornamelijk relevant voor de Kadernota. Ik begreep dat de heer De Jong, die had al aangegeven dat hij daar prima mee kon leven. Hoe zit het met de andere fracties? Sorry, excuus, meneer De Jong. Ik pak zomaar uw punt af, maar... Ja, ik zie Liberaal, Larens Behoud, het CDA. Ik kijk nog even rond, VVD.

De heer...: Voorzitter, elk constructief voorstel van mijn collega van D66 kan op mijn warme steun rekenen.

De voorzitter: En de heer Vos stemt ook in. Nou, dat... Als u op uw verjaardag een ordevoorstel doet dan kan die op steun rekenen. Knoopt u dat goed in uw oren. Dan zijn hierbij agendapunten 3.3 en 3.4 samengevoegd en open ik hierbij de vergadering van de gemeenteraad. En kom ik bij agendapunt twee, dat zijn de mededelingen.

2. Mededelingen

De voorzitter: Wie van de zijde van de gemeenteraad kan ik het woord geven voor een mededeling? Ik heb niets ontvangen. Van de zijde nog van het college? Ik kijk naar onze wethouders. Nee. Iedereen hoopt op een spoedig verloop van deze vergadering. Maar dan kom ik bij agendapunt 3.1.

3. Raadsvoorstellen

3.1 Aanwijzing dhr. A.W. Nedermeijer als (plaatsvervangend) griffier

De voorzitter: En dat is echt wel de belangrijkste van vanavond, namelijk de aanwijzing van onze nieuwe griffier, de heer Willem Nedermeijer. Hij is hier aanwezig. U, de mensen thuis, zien hem niet zitten, maar zien hem wel zitten. En wij zien hem zeker zitten, want heeft een buitengewoon uitgebreid selectieproces aan ten grondslag gelegen. De voorzitter van de werkgeverscommissie heeft de keuze en het proces ook reeds toegelicht in de vorige vergadering. Maar voordat ik u het besluit laat nemen, stel ik het toch even op prijs als de heer Nedermeijer even zichzelf voorstelt, wie hij is, waar hij vandaan komt, wat zijn ervaring is, hoe zijn thuissituatie misschien is en wat hij komt brengen. Meneer Nedermeijer, van harte welkom in de gemeenteraad van Laren. U bent zeer welkom.

De heer Nedermeijer: Nou, dank u wel. Nou, ik ben heel blij dat ik hier ben. Ik werk sinds negen jaar voor de griffie van de gemeente Utrechtse Heuvelrug als plaatsvervangend griffier en raadsadviseur. En ik was toch op zoek naar een andere stap, een volgende stap. Nou, een tijd gezocht of corona kwam ertussendoor. En toen kwam dit langs en toen dacht ik van nou, als ik hier niet op solliciteer dan krijg ik daar spijt van. Dus dat heb ik gedaan en nou, ik zit hier. Dus daar ben ik heel blij mee. Mijn vrouw Jolanda vond het... Was er ook erg gelukkig mee. Mijn kinderen van drie en vier, Mats en Cato, die weten dat papa wat anders gaat doen, maar ze hebben geen idee wat dat is. En nou, ik heb er in ieder geval heel veel zin in. En het wordt een grote uitdaging. Het is mijn eerste baan als griffier. En nou, ik heb al wel het een en ander gehoord over de raad en... Maar ik ben heel benieuwd hoe dat echt is. En natuurlijk komen de verkiezingen eraan en dus het wordt sowieso een erg interessant jaar. Dus dank u wel.

De voorzitter: Heel goed, dank u wel. Dan kom ik bij het beslisvoorstel, namelijk het de heer A.W. Nedermeijer per 23 augustus 2021 aan te wijzen als plaatsvervangend raadgriffier, griffier sowieso. En de heer Nedermeijer dan per 1 september 2021 aan te wijzen als raadsgriffier van de gemeente Laren. Wenst er iemand stemming over dit voorstel? Dat is niet het geval. Meneer Nedermeijer, dan bent u hierbij aangewezen als plaatsvervangend raadsgriffier en bent u dat per 1 september. Dan kom ik bij... Ben ik nou verstaanbaar of niet? Het ging net zo lekker vanavond. Zo, nu doet hij het weer. Dan kom ik bij agendapunt 3.2 Vaststelling van het bestemmingsplan Buurtschap Crailo.

3.2 Vaststelling bestemmingsplan met MER en beeldkwaliteitplan 'Buurtschap Crailo'

De voorzitter: Daar heeft volgens mij uitgebreid vooroverleg over plaatsgevonden. Heeft u ook zeer zorgvuldig contact over gehad met de beide andere betrokken gemeenteraden. Er liggen een aantal moties voor van een aantal fracties. Dus het is niet echt duidelijk welke fractie ik daarover als eerste het woord ga geven. Maar ik weet in ieder geval ook dat de heer Van den Berg vanuit het CDA zeer betrokken is geweest bij het vooroverleg. Dus ik begin als eerste bij de fractie van het CDA, dan kan hij mogelijk over het proces nog even een korte toelichting geven, zodat de inwoners dat ook goed meekrijgen. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Voorzitter, ja, ik zit even te denken. Wij hebben een uitgebreide motie en amendementenlijst. En de afgelopen weken hebben de diverse fracties met elkaar nou, overleg gevoerd. En dat heeft ertoe geleid dat wij gisteravond nog met een afvaardiging van de drie raden bij elkaar zijn geweest om nog de laatste pijnpuntjes met elkaar te bespreken. En wat dan pijnpuntjes zijn, is vooral de bedoeling dat wij dit project gezamenlijk gestart zijn en ook graag steeds gezamenlijk doorzetten. Maar goed, wij zitten in een politieke omgeving. Dus zo veel verschillende mening en zo veel verschillende gedachten. En toch probeer

je dan van... Over alle partijen heen een grote meerderheid te krijgen. En dan ook nog een meerderheid die in alle drie de raden gedragen wordt. Nou, dat is wat we de afgelopen weken gedaan hebben en gisteravond nog eens een keer in het bijzonder. En de credits gaan uit naar de aanwezige raadsleden en de raadsleden die er niet waren, maar wel op de achtergrond met hun partij daar fiat op hebben gegeven. En dat maakt dat er een pakket aan amendementen en moties liggen die door de bank genomen overal gedeeld worden. En de belangrijkste, waaronder bijvoorbeeld de Ecowall, maar ook nog een paar andere die in sommige gemeentes zwaar liggen, kunnen overal wel op een meerderheid rekenen. En nou, burgemeester, voorzitter, als ik nog collega's heb die zeggen van, je mist nog wat of het moet veel mooier verteld worden, dan laat ik me graag aanvullen. Maar ik denk dat wij gewoon een goede stap hebben gezet met Hilversum, Gooise Meren en Laren. En in ieder geval ben ik er persoonlijk trots op. Maar dan als raadslid van de gemeente, niet zozeer... Niet om het CDA daarin te promoten. En ook complimenten naar de wethouder in ieder geval, alvast vooruitlopend op de behandeling van het stuk.

De voorzitter: Ja, goed, meneer Van den Berg, u heeft ook een motie ingediend. Wilt u die ook meteen toelichten? Dan is het maar gebeurd.

De heer Van den Berg: Nou, dit is een motie die eigenlijk een goed voorbeeld is van wat ik net vertelde. Deze motie is eigenlijk ontstaan in Bussum, in Gooise Meren moet ik zeggen, door GroenLinks. Maar gesteund ook door het CDA in Hilversum. En ondergetekende heeft hem dan hier ingebracht, zodat hij in alle drie de gemeenteraden er is. En ik heb ook begrepen dat hij overal op een meerderheid kan rekenen. Dat hoop ik hier ook. En het is ook weer zo'n motie die... Waarvan je misschien als je heel sterk naar Laren kijkt, denkt van, ja, wat moeten we ermee? Maar laten we vooral denken aan wat we gezamenlijk proberen met Crailo te bereiken.

De voorzitter: Ja, goed, kunt u voor de mensen thuis nog even de inhoud van de motie toelichten?

De heer ...: Excuses. O, u gaat wel heel veel... Ja, ja, dat kan ook nog.

De heer Van den Berg: Dat is wel goed. Voor degenen thuis, het is een zogenaamde steunbetuigingmotie, verdeling van de sociale huurwoningen. In het bestemmingsplan van Crailo is een segment sociale huur, betaalbare woningen opgenomen. En dit amendement... Of sorry, deze motie, door het CDA Laren ingebracht, nou, op voorspraak dus van GroenLinks in Gooise Meren en de CDA-fractie in Hilversum, is dat bij de behandeling van het voorstel van dit bestemmingsplan Crailo wij deze motie indienen inzake de verdeling van de sociale huurwoningen. En die verdeling daar willen wij graag de respectievelijke colleges in de motie te vragen om bij de invulling van het segment sociale huurwoningen in de buurtschap Crailo te sturen op een evenwichtige mix tussen kleinere woningen, gericht op één- en tweepersoonshoudens en grotere woningen gericht op gezinnen. En bij die precieze invulling van die mix de beoogde woningbouwcoöperatie betrekken ten deze... Teneinde deze goed aan te laten sluiten op de vraag. En spreekt uit om samen met de collega's hier deze steunmotie hier aan te nemen en gaat over tot de orde van de dag. Erwin van den Berg, fractie CDA Laren.

De voorzitter: Dank, meneer Van den Berg. Dan steek ik over en kom ik bij de fractie van de VVD. Wie voert het woord namens de VVD? Dat is de heer Faas.

De heer Faas: Dank u wel, voorzitter. Ik was gisteren helaas door omstandigheden verhinderd bij de vergadering van de drie raden te zijn. Maar ik heb via de telefoon en anderszins het op de voet gevolgd. Want het ging met name over de motie over... Of het amendement, moet ik zeggen, over de hoogte van de Ecowall.

Dat was een amendement wat wij gezamenlijk met Larens Behoud en Liberaal Laren hebben ingediend. We vonden dat ook een uitermate belangrijk traject. Maar in de andere gemeentes werd daar toch wel wat anders tegenaan gekeken. En ik moet zeggen dat ik erg gelukkig ben met het compromis wat daar gisteren ontstaan is. Waarschijnlijk omdat ik me er niet mee heb bemoeid, is het allemaal goed gekomen. En dat heeft geleid tot een nieuwe motie. Misschien dat ik die even, ondanks dat hij niet uit mijn koker voortkomt, mag aangeven. In plaats van de zaak vast te pinnen op vijf meter hoog dan wel op drie meter zestig hoog, wordt er gezegd, laten we het bestemmingsplan dusdanig aanpassen dat het maximaal vijf meter hoog is, maar dat we nog nader aanvullend onderzoek zullen doen. En mocht uit dat aanvullend onderzoek blijken dat die drie meter zestig toch niet toereikend is, dat dat hoger moet, dat dan er teruggekomen wordt bij de raden om met name de financiële consequenties daarvan te bespreken. Nou, dat lijkt mij een prima compromis. Dat niet alleen, ik denk dat het ook heel goed is in de... Het licht van de samenwerking die binnen de drie gemeentes tot op heden heeft plaatsgevonden. Ik denk dat dit passend is, dus wij kunnen hiermee leven. Uiteraard, we hebben hem ingediend. Maar ik hoop dat de rest van de raad dit ook verder zal omarmen. Ten aanzien van de overige moties houd ik nog even een voorbehoud. Ik wil graag de toelichtingen horen van D66 op hun moties alvorens we daar een standpunt over innemen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, meneer Faas. Dan kijk ik naar de fractie van Larens Behoud. En dat is de heer Van Goozen.

De heer Van Goozen: Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, inderdaad een prima, een kort en bondige samenkomst gisteren. En binnen een uur waren we weer buiten, dankjewel, voorzitter daarvoor. Nou, zoals Hans al... Meneer Faas al zei, we hebben een compromis bereikt met de andere gemeentes. En we gaan... We wachten het onderzoek af en aan de hand daarvan gaan we kijken waar en op welke punten de Ecowall verhoogd kan worden. Dus onze steun heeft het van harte.

De voorzitter: ...

De heer De Jong: Ja, wij hebben gisteravond dat overleg gehad over die Ecowall. Helaas was de motie voor Laren het hoogst haalbare. Want wij hebben... Zeker ook Liberaal Laren had een hoge inzet. Maar wij zijn ervanuit... Dus wij vinden dit uiteindelijk een verstandige uitkomst, want we moeten wel met elkaar verder. En ik had nog wel één puntje. Want er moet nu dus een onderzoeksbureau komen. Maar wij vinden wel dat Laren daar een doorslaggevend element in moet vormen. Het is op ons grondgebied en ja, wij willen wel dat daar ook een goed bureau komt. Dus wij willen echt wat Liberaal Laren betreft dat daar... Dat wij een doorslaggevende invloed hebben op de keuze van het bureau. Dus dat... Vandaar dat ik dat nog even hier neerleg.

De voorzitter: En even, meneer De Jong, ter verduidelijking, wie moet er een doorslaggevende stem hebben?

De heer De Jong: Daar bedoel ik dus ermee de gemeente Laren, op het bureau wat nu verder onderzoeken gaan doen.

De heer...: Maar...

De voorzitter: Helder, dank. Dan kom ik bij de fractie van D66.

De heer Wegter: Voorzitter, wij zijn van mening... En niet alleen wij hier, maar ook in de andere gemeentes, dat een duurzame wijk die we willen gaan maken, dat we daar de schadelijke stoffen zo veel mogelijk vermijden. En houtverbranding is met name een oorzaak van veel luchtvervuiling met alle gevolgen daaraan

verbonden. En dus wilden we graag een signaal willen afgeven dat het college een oproep doet dat de schadelijke houtrook eigenlijk niet past in een dergelijk gebied. En het mensen op aandringen dat het filters op de schoorstenen worden geplaatst. Dat lijkt ons een nuttige aanvulling op om te verzekeren dat de duurzaamheid van de... Het geheel wordt verzekerd. De tweede is een steunbetuiging controle op groen in kavelpaspoorten. Het lijkt mij vanzelf te spreken, deze motie spreken we uit om steun te betuigen aan de motie van D66 inzake de controle op groen in de kavelpaspoorten. Dat wil zeggen, het verzoek om bij de verdere detaillering van de kavels voldoende groen rond de bebouwing te waarborgen. Ook dat allemaal om dus duurzaamheid nog eens te onderstrepen. Dank u wel.

De voorzitter: Meneer Wegter, '...'.
...

De heer...: Ja, hij doet het niet.

De voorzitter: Meneer Vos, begint u maar.

De heer Vos: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik vermoed dat u in algemene zin een reactie wenst en niet op de amendementen.

De voorzitter: Meneer Vos, u bent geheel vrij uw termijn in te vullen, wat u wilt. U mag een reactie geven, u mag zeggen wat u vindt. Het gaat om het... De reactie van groen Laren op het beslisvoorstel en alles wat u daarbij wilt vertellen.

De heer Vos: Jeetje, dat gebeurt niet zo vaak, dat ik mag zeggen wat ik wil. Ja, nou, laat ik me... Laat ik dan maar in algemene zin beginnen. Want dan heb ik daarna wel een vraag en die is wat specifieker. Ik vind dat wij een beetje voor een duivels dilemma staan eerlijk gezegd, hè. Hebben we het nou over wonen of hebben we het nou over groen? En hoe zit dat dan? En wat moet het zwaarste wegen? Dat vind ik toch wel een hele lastige afweging, eerlijk gezegd, van het begin af aan al. En als je kijkt naar de plek waar we het over hebben, dan is dat een hele bijzondere plek en dicht bij het terrein van het Goois Natuurreservaat, onze verzekering van groen. En ja, dat is heel waardevol. Dat moeten we ook zien te bewaren. Het is ook gewoon een prachtig gebied. En voor de volledigheid, het is natuurlijk geen natuur, hè, het is een cultuurlandschap. Maar dat neemt niet weg dat we het wel een waardevol cultuurlandschap vinden. Maar de andere kant is natuurlijk dat wonen ook een heel groot probleem begint te vormen. En dat is eigenlijk ook de andere helft van het dilemma. Ik begrijp nog steeds niet helemaal goed hoe die cijfers tot stand komen, maar ik hoor uit sommige bronnen dat we 300.000 woningen tekort komen en andere mensen hebben het over één miljoen woningen. Nou, daar zit best wel wat tussen om maar voorzichtig te zeggen. En in Laren is... Wij zijn behoorlijk grijs, om het maar netjes te zeggen. Zodat iedere woning voor wat minder grijsen van harte welkom is, volgens mij. En met name het sociaal segment. Dus groen of wonen, dan moet ik toch eerlijk bekennen dat ook al denk ik dat het een heel mooi cultuurlandschap is, dan maar wonen. Bovendien, het... De plek was al natuurlijk in gebruik door allerlei organisaties die wat minder natuurlijk waren. Een asielzoekerscentrum en de kazerne en soms een kermisopvangplek. Dus er werd al allerlei andere dingen gedaan dan alleen maar natuur. Dus wonen, maar wel met een hele belangrijke kanttekening. Want toen ik de eerste plannen zag en de wethouder hier aanwezig, meneer Stam was daarbij aanwezig. Hij was een van de geestelijk vaders volgens mij van dat plan, als ik hem die credits mag geven. Toch? Dat mag ik toch zeggen? Die waren extreem duurzaam en dat zag er echt heel mooi uit. En ik denk dat het ook een hele mooie reactie was op de... Een mooi alternatief, laat ik het zo zeggen, voor de plannen van de Provincie. Dus dat kon je alleen maar eigenlijk omarmen. En de manier waarop drie gemeentes dat samengevoegd hebben, dat is echt heel bijzonder. Het aantal moties ben ik op een gegeven moment gestopt te tellen en was ik een beetje de draad bijster waar we het nog over hadden. En dat

ik ook wel een beetje de kanttekening heb bij het verhaal, er wordt wel iedere keer een klein beetje water bij de wijn gedaan. En ik hoop dat we een duurzaam karakter wel gaan behouden. Ik denk dat dat in handen van meneer Nieuwenhuizen in vertrouwde handen is, maar ik wil hem toch heel erg op het hart drukken om gruwelijk op te letten dat het ook inderdaad duurzaam wordt en zal blijven natuurlijk. Dat is in algemene zin, hè, meneer de voorzitter. Dat was mijn opmerking. Ik heb nog wel een vraag aan Liberaal Laren met betrekking tot de amendement wat er ligt, motie wat er ligt. Ik begrijp niet zo goed waarom wij een doorslaggevende stem zouden moeten hebben bij een onderzoek of bij de bepaling van een onderzoeksorganisatie. Die lijken mij per definitie objectief. Of gaan wij het motto wie bepaalt die betaalt omarmen? Ik vind het een beetje een gekke motie, eerlijk gezegd. Dat is mijn inbreng, meneer de voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Helder. Dank, meneer Vos. Volgens mij een hele overzichtelijke eerste termijn. Wethouder Stam, volgens mij kunnen we daar heel puntig op reageren. Overigens, van harte welkom aan de heer Jan Nieuwenhuizen, directeur van GEM Crailo. Fijn dat u bij ons bent aangeschoven. Ik zie nog een hand van de heer Van den Berg. Is dat een interruptie op een betoog?

De heer Van den Berg: U gaf mij heel mooi aan het begin het woord en toen heb ik kort iets uitgelegd over wat wij gedaan hebben. En nou haalt meneer Vos het al aan, meneer De Jong die bracht net namens Liberaal Laren een element bij de motie die gisteravond niet zo besproken is. En ik leg nu even aan u voor dat ik... Of ik ga er nog even een minuut aan wijden, wat ik daarvan vind zoals we gisteravond gesproken hebben. Niet omdat ik de boel dicteer, maar dat we het wel zuiver houden. Want deze motie die wij hier nu hebben liggen, ligt ook in de andere gemeentes voor. En als wij daar zomaar een aanpassing op doen, dan creëren we opnieuw onduidelijkheid. En de andere kant van het verhaal is, is... Maar dat is de vraag of ik daar nog even iets meer over... Nog iets meer van mag zeggen als dat ik er nu van zeg. Want de wethouder is eigenlijk niet aan zet nu om dit punt nu te verdedigen. Want dat hebben we gisteravond als raden nou juist afgestemd met elkaar.

De voorzitter: Volgens mij is het als volgt. Er liggen vier heldere moties voor. Volgens mij zijn die moties niet gewijzigd, maar de heer De Jong heeft namens Liberaal Laren gevraagd of de gemeente Laren een doorslaggevende stem kan hebben in de keuze van het onderzoeksbureau. Dat ligt hier niet als beslispunt voor, dat is ook niet verwerkt in een motie. Dus ik neem aan dat hij dat met name vraagt aan de wethouder, die natuurlijk wel in de dagelijks praktijk mede-aansturing geeft aan het project. Die kan daar dan op reageren. Maar meneer Van den Berg, in het licht van de zorgvuldige voorbereiding, misschien wilt u dan nog even reageren op dit en daarna geef ik echt het woord aan de wethouder.

De heer Van den Berg: Ja, want ik ga uiteraard niet op de wethoudersstoel zitten. Maar waarom dit toch wel een belangrijk punt is, en ik probeerde het straks kort te houden. Wat wij doen, is als gemeenteraden, is proberen mederaden te zoeken voor gelijklopende teksten. Zo ook de tekst over de Ecowall. En die is gisteravond, zeg maar, met alle drie de gemeentes met meerderheden, zeg maar, en vannacht en vanmorgen teruggekoppeld. Echt letterlijk tot op de punt en de komma. Dat heeft het gehaald. Ik ga dan nu wel vertellen dat ik vandaag nogmaals ook met Gooise Meren en Hilversum aan de lijn heb gezeten omdat die eigenlijk dan ook nog weer iets er... Een zin of een punt of een komma anders willen hebben. Dat heb ik afgehouden als voorzitter van het overleg van gisteravond, omdat we gezegd hebben, gisteravond hebben we erover gesproken. Een punt en een komma maakt het verhaal niet beter als wat er nu op tafel ligt en wat gewoon in drie raden en vooral ook hier in de, zeg maar, het zal gaan halen. Dus ik wil ook vragen... Dus het mag prima zijn dat de heer De Jong het vraagt. Maar het kan absoluut niet zo zijn dat onze motie ook maar linksom of rechtsom daarop aangepast gaat worden. Want als dat dan moet gebeuren dan moeten we nog even

schorsen. Want de motie ligt er zoals hij er ligt en zo moeten we hem aannemen. We kunnen daar niet eenzijdig nu aanpassingen op doen. Dat klinkt wat dwingend, maar dat heeft wel te maken met hoe het spel gespeeld is.

De voorzitter: Meneer Van den Berg, volgens mij... Ik hoorde een hele gedragen eerste termijn. Volgens mij vibreren we allemaal nog de goede kant op en is het slechts een vraag van de heer De Jong. Dus geef ik eerst even het woord aan de wethouder, dan kan die reageren en misschien ook de vraag van de heer De Jong beantwoorden.

De heer Stam: Ja, dank u wel, meneer de voorzitter. U vraagt een puntig antwoord. Het is misschien gewoon goed om toch eens even, ik gebruik het woord historisch niet zo gemakkelijk als halve historicus, maar dit... We staan op het punt vanavond natuurlijk wel een historisch besluit te nemen. Want ik heb als, geestelijk vader wordt het genoemd, ik beschouw me een beetje als geestelijk moeder wat dat betreft, wel aan die wieg gestaan van het plan. En ik wil nog eens onder de aandacht brengen ook van meneer Vos dat het ambitiedocument wat uitgaat van een heleboel belangrijke uitgangspunten, duurzaamheid, energiepositiviteit, groen, circulair en cultuurhistorische aandacht voor oude gebouwen. Dat dat in dat hele proces eigenlijk heel goed overend is gebleven. En ik heb er ook het volste vertrouwen in dat dat overeind zal blijven. En ik zou het buitengewoon... Ik heb er... Gewoon met elkaar geloof ik dat we kunnen zeggen dat dat... Dat we dat in de vier jaar die we achter ons hebben in ieder geval hebben gedaan. Wat betreft de drie, de vier moties, daar kan het college uitstekend mee leven. Meneer Van den Berg heeft al duidelijk aangegeven dat een van de dingen... En ik ga... Hij gaf ook al aan dat wethouders daar niet over gaan, want het zijn de raden die daarover gaan. Maar een van de belangrijke punten die we met elkaar bereikt hebben in die afgelopen vier jaar is dat we iets hebben bereikt wat betrekkelijk uniek is in het... In Gooi en Vechtstreek, namelijk dat we in staat zijn geweest gedurende vier jaar met die drie gemeenten een unanieme opvatting te hebben over een ambitiedocument, over een stedenbouwkundig en landschappelijk plan. En nu hoop ik vanavond ook over een bestemmingsplan. En dat hebben we kunnen doen omdat we met elkaar niet bezig zijn om binnen elkaars grenzen oordelen te vellen. Maar dat we met elkaar hebben gezegd, we gaan met elkaar proberen de buurtschap Crailo in consensus, in unanimitéit met elkaar te... Bij elkaar te krijgen, voor elkaar te krijgen. En ik zou het... In dat licht zou ik het buitengewoon jammer vinden als we op dat laatste moment nog eens een keer een opvatting zouden hebben dat wij gaan over ons grondgebied. Ik van wat meneer Van den Berg heeft gezegd, kan ik me, ik neem aan namens het hele college, ook buitengewoon bij aansluiten. Wij gaan proberen de eindstreep te halen met die drie gemeentes samen, met de drie gemeenteraden samen. En ik hoop dat dat niet gestoord wordt door het feit dat we nu gaan praten over ons grondgebied.

De voorzitter: Helder. Dank, wethouder Stam. Ik kijk even rond. Voor de tweede termijn kan ik me in ieder geval nog voorstellen de heer De Jong. De heer De Jong, gaat uw gang.

De heer De Jong: Wat wij in ieder geval duidelijk hebben willen maken, is dat wij echt een onafhankelijk onderzoek willen. Er liggen nu een tweetal zaken, hè. De 360 meter door het bureau Touw en GNR wat op vijf meter uitkwam. En wij hopen dat de wethouder ook bij straks op het moment dat daar een bureau gekozen wordt ook goed kijkt dat dat bureau echt onafhankelijk is. En op die wijze ook de belangen van de gemeente Laren goed gaat behartigen. Als hij dat kan garanderen dan hoeft het... Dan hoeven wij niet over Larens grondgebied te gaan.

De voorzitter: Ik... Meneer De Jong, ik zag tijdens uw betoog de heer Stam knikken over dat het belangrijk is dat het een onafhankelijk bureau is. Dus die heeft u binnen. Meneer Vos, gaat uw gang.

De heer Vos: Maar... Ja, het is een vraag aan meneer De Jong. Maar is dat dan niet een hele overbodige vraag die u stelt? Want ieder gerenommeerd onderzoeksbureau wat je aanschrijft, zal toch een eerste klas document daar gaan schrijven? We gaan toch niet zeggen nou, weet je, we kiezen iemand die we wat toeschuiven en dan maakt die er een lekker potje van. Ik denk toch niet dat u dat wil suggereren?

De heer De Jong: Dat...

De voorzitter: Meneer De Jong.

De heer De Jong: O, sorry. Dat suggereer ik ook niet. Ik heb in mijn werkzame leven vele rapporten meegemaakt. En soms worden ze gewoon geschreven in opdracht en dan komen dat soort rapporten. Ik ga er niet vanuit, maar ik heb in mijn leven gewoon heel anders meegemaakt, vandaar.

De voorzitter: Helder. Volgens mij kunnen we overgaan tot de besluitvorming. Ik kijk even rond. Dat is het geval. En eens even zien. Ik... Er zijn vier moties ingediend, dus we beginnen met het stemmen over het hoofdstel. Wenst er een fractie stemming over de vaststelling van het bestemmingsplan en met de MER en het beeldkwaliteitsplan voor het buurtschap Crailo? Dat is niet het geval. Dan is hij vastgesteld en dan ga ik nu de vier moties behandelen. De ingediende motie, die overigens alle vier kunnen rekenen ook op steun van het college. En ook zorgvuldig, met dank ook aan de heer Van den Berg en u allen, zorgvuldig zijn afgestemd met de overige gemeenteraden. Als eerste ligt er de motie van de VVD, Larens Behoud en Liberaal Laren inzake de nader onderzoek van de hoogte van de Ecowall. Wenst er een fractie stemming over deze motie? Dat is niet het geval, die wordt gesteund door alle partijen in de gemeenteraad. Die is hierbij aangenomen. Dan kom ik bij de motie van het CDA inzake de verdeling sociale huurwoningen. Is er een fractie die stemming over deze motie wenst? Dat is niet het geval. Alle partijen steunen deze motie. Is aangenomen. Dan kom ik bij de motie van D66 over houtrook. Wenst er een fractie stemming over deze motie? Dat is niet het geval, alle fracties steunen de motie. Die is aangenomen. En dan kom ik bij de motie van D66 over de controle op groen in kavelpaspoorten. De klemtoon goed leggen. Wenst er een fractie stemming over deze motie? Nee, alle fracties worden geacht het... De motie te steunen. Die is dan hierbij aangenomen. En kan de heer Van den Berg melden aan de beide andere gemeenteraden dat het voorstel met alle moties zijn gesteund. Dank u wel. Gefeliciteerd ook aan de wethouder en de heer Nieuwenhuizen. En volgens mij, het is inderdaad een historisch moment, meneer Stam. Dus volgens mij wilt u even een korte schorsing van een minuut om de heer Nieuwenhuizen namens het gemeentebestuur van Laren te feliciteren. Wij zijn één minuut geschorst. Fantastisch. Wij hervatten de vergadering. En ik denk... Ben ik niet te verstaan? We proberen het zo. Ben ik zo beter verstaanbaar? Ja. Helemaal goed. Waar was ik ook al weer? O, ja, nou, ik denk dat het inderdaad ook een terecht compliment is aan de gemeentebesturen van de drie betrokken gemeenten dat dit proces zo gedragen tot besluitvormen is gekomen. Grote complimenten ook, ik zie mevrouw Loman zitten, ook voor de ondersteuning. Waanzinnig goed gedaan. Meneer de wethouder, heb ik er zo voldoende bij stilgestaan? Ja, hè? Dan gaan we door naar de Kadernota nu.

De heer Stam: Dat denk ik wel.

De voorzitter: Heel goed. Ik kom bij de Kadernota.

3.4 Kadernota 2022-2025

De voorzitter: En daar is ook een sprekersvolgorde voor afgesproken in het presidium. Er staat een... Ook een tijdsverdeling bij. Maar die hoeft u natuurlijk niet maximaal te gebruiken, het is voornamelijk een indicatie.

Ter... Op de agenda staat de vaststelling van de Kadernota. Maar gebruikt u ook uw termijn vooral ook om het college wenken mee te geven die we dan kunnen gebruiken bij de uitwerking van de begroting. Ik kom bij de fractie... Begin bij de fractie van het CDA. Het woord is aan de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Secretariële... Nu was ik nog even met mijn secretariële bezigheden met de buurgemeente bezig. Ik ga gauw door naar het onderwerp. Voor het vaststellen. En ik heb begrepen dat wij inmiddels de stukken samenvoegen, hè? Dus 3.3 en 3.4, toch?

De voorzitter: Absoluut, ja.

De heer Van den Berg: Nou, kijk, wij hebben erdoorheen gelezen en bij de jaarrekening hebben we er in de commissie lang en breed bij stilgestaan. Onze accountant heeft gezegd dat het geen vijf voor twaalf meer is, maar dat is eigenlijk vijf over twaalf. Maar we weten ook allemaal dat het grootste probleem toch veroorzaakt wordt door het sociaal domein. Dat is in ieder geval het grootste risico. We zien ook terugkomen dat wij als natuurlijk als raad vorig jaar bij elkaar hebben gezeten van, waar kunnen we bezuinigen? Nou, ik kan best de wethouder financiën nog iets uitdagen dat hij nog eens op drie punten aangeeft waar hij denkt in deze jaarrekening voor het komende jaar nog verbeteringen te treffen. Maar dat we voor de jaarrekening 2020 in die zin het accepteren zoals het er ligt. Nog wel een vraag ook aan de wethouder. We hebben eind vorig jaar een motie aangenomen, toen ging dat over de coronaperikelen en de subsidie, dus de bijdrages die wij als Laren betaalden. Bijvoorbeeld onder andere voor het zwembad, maar ook voor andere partijen. In hoeverre dat, zeg maar, die partijen die over de grenzen heengaan, dus bijvoorbeeld zo'n zwembad, of daar in Eemnes en Blaricum ook nog, zeg maar, over gesproken is. En vooral ook hoe daar het komend jaar mee omgegaan gaat worden. Want we zitten nu halverwege het jaar, maar... En misschien zitten we over drie maanden wel weer in de ellende. Dus dat doorkijkje zou ik graag van de wethouder nog willen als het over 2020 vaststellen hebben naar de toekomst. En dan de Kadernota. Ja, volgend jaar gaan we naar de verkiezingen, dus wat zouden we nu, zeg maar, nog heel scherp aan moeten zetten? Ik denk dat het goed is dat de financiën volgend jaar echt onderdeel gaan uitmaken van de gemeenteraadsverkiezingen. Want dat er nog wel wat meer moet gebeuren als wat we nu gedaan hebben dat mag duidelijk zijn. En ik denk dat we er ook in commissieverband over gesproken hebben, nou, gewoon het huisvesten van onze ambtenaren en misschien zelf het college. Hoewel u daar, burgemeester, wat anders over dacht tijdens de laatste raad in het Witte Huis in Eemnes, om daar waar het schuurt en pijn doet toch als raad stappen te zetten dat we de kosten nog verder gaan terugbrengen. Want de Kadernota is gewillig, maar wij zullen toch stappen moeten zetten in Laren. Dus dat gezegd hebbende, geen uitgebreide beschouwingen over details. De grote lijn is dat de Kadernota zoals hij er nu ligt, wat ons betreft, nou, ingezet kan worden. Maar ik denk wel dat we in ieder geval vanuit het CDA naar de verkiezingen toe ook op scherp zullen gaan staan dat we de financiën van de gemeente toch daar waar nodig ook nog extra moeten aandraaien. Nou, dat gezegd hebbende, denk ik voor deze eerste termijn, leuke aftrap.

De voorzitter: Dank, meneer Van den Berg. Nog even ter verheldering, ik heb slechts een mening over de vaste woon- en verblijfplaats van de burgemeester. De gemeenteraad kan natuurlijk ook uiteraard heel goed hier vergaderen. Dan is het woord aan de fractie van Larens Behoud.

De heer Loeff: Dank u, voorzitter. Ja, we hebben in de commissie de jaarrekening aan de orde gehad en ik was met mijn fractiegenoten heel blij met de toelichting van de accountant. We weten dat het heel lastig is om een accountant te vinden in gemeenteland die het ook weer wil doen. Het interessante is als we het soms hebben over gemeenteregeltjes, dan gaat het over het precies uitvoeren van de regeltjes. En in accountancytermen moet je dan om de drie jaar wisselen. Maar dat doen we niet, uit kostenoverwegingen en omdat het dus heel

lastig is om iemand te vinden die zich in zo'n pittig dossier als de financiën en de jaarrekening van de gemeente weet te begeven. Dus ja, eigenlijk is de keuze van de accountant, maar ook het prettig werken van de accountant wel exemplarisch van hoe je misschien moet omgaan met de pragmatiek versus de wet- en regelgeving waar wij mee te maken hebben. En onze accountant was plezierig, maar hij wees ons ook op het risico wat wij hebben als gemeente en wat wij als raad ook te doen staat. Ons als raad te doen staat om echt goed te kijken naar die financiën om niet door het ijs te zakken. Als we kijken naar de jaarrekening dan kan ik alleen maar een compliment geven aan het college dat ze op een hele goede manier een jaarrekening hebben weten te maken met een heel klein tekort, waarvan we kunnen zeggen van, prima, dat is acceptabel en akkoord. Aan de andere kant zit er natuurlijk een onttrekking in uit de algemene reserve en dat is best een fors bedrag. Daar gaan wij ook iedere keer als raad zelf, vaak in porties, in mee. Terwijl we tegelijkertijd het afgelopen jaar ook met elkaar hebben gesproken over, hoe gaan we nou structureel een aantal dingen aanpakken? En daarom is het ook heel goed dat we die jaarrekening koppelen aan de Kadernota. En waar we vorig jaar een kaderbrief hebben gezien, zien we nu duidelijk een nota. Ja, het is mijn eerste termijn als raadslid en dan ook nog als fractievoorzitter. En inmiddels begin ik een beetje te begrijpen hoe het werkt. En dan zie je dat in het woud van statistiekjes en rubriekjes en sommetjes en plusjes en minnetjes er toch af en toe wat opduikt dat je denkt, ja, daar zijn we misschien zelf bij... Hebben we... Zijn we zelf verantwoordelijk voor geweest, maar het is toch niet helemaal helder geweest. En misschien moeten we daar aan de correctieknop draaien. En als we kijken naar de Kadernota dan staan daar een aantal keuzes in. En die keuzes worden gemaakt. Dat zijn geen hele grote en ingrijpende keuzes, dat zijn keuzes die soms onder voorbehoud zijn. Maar soms zijn dat keuzes waarvan ik denk van ja, moet je die wel willen? In het stuk staat iets over de bladcampagne, die wordt voortgezet. Maar drie pagina's verder wordt er gezegd de bladcampagne gaat stoppen. Dus de 80.000 euro die we voor het volgend jaar nog uitgeven, wordt in 2023 gestopt. En eigenlijk in de bladcampagne, je kan het je in deze mooie maand niet voorstellen, een essentieel onderdeel van het voorzieningenniveau voor onze inwoners. Dus een van de dingen die ik het college wil meegeven, is om die bladcampagne gewoon structureel te handhaven. En nog eens goed te zoeken in de begroting naar een bezuiniging op een ander gebied om toch die bladcampagne voort te kunnen zetten. Wat betreft de eikenprocessenrups weten we het gewoon niet hoe de ontwikkeling is van deze diertjes versus de inzet van de koolmeesjes die in de kasten zijn. Kan hartstikke goed gaan, maar dat is wel iets waar we op moeten letten, dat ook daar nog structurele kosten voor komen. Dan een andere, ik vond het wel goed om te zien dat er structureel werd gezocht door de culturele instellingen naar bezuinigingen. Ja, structureel zoeken, is altijd goed. Je moet altijd blijven zoeken hoe je als Nederlandse instelling of organisatie op de knip kunt blijven letten. Maar daar staat een keurige bezuiniging ingeboekt. En ik denk dat het goed is dat die daar wordt gerealiseerd. Maar als we dan kijken naar het onderdeel cultuur, sport en recreatie, wat toch een forse post is van ruim 1,2 miljoen euro, dus ongeveer de vierde begrotingspost qua grootte, dan valt ons bij de sport toch wel wat op. En ik heb er in de commissie al vragen over gesteld en ook in de raad al opmerkzaam gemaakt. Dat gaat toch over de subsidie die is gegeven aan sport. En de wethouder dank ik voor de beantwoording van de nota vanmiddag waarin het overzicht is gegeven van de sportsubsidies. Als we dan kijken dat we als raad de afgelopen vier jaar ruim zevenenhalf honderdduizend euro hebben uitgegeven aan sportvoorzieningen, middels een sportnotitiebeleid en een regeling, dan denk ik dat we voor volgend jaar het aanwezige bedrag wat nu in de begroting staat van 100.000 euro gewoon moeten schrappen. Niet omdat dat niet aan de sport zou moeten toekomen, want de sport heeft het vast nodig. Maar ook omdat dat gewoon een bezuinigingsmaatregel is die we misschien incidenteel moeten inboeken. Maar we moeten toch ook duidelijk maken dat de sportvoorzieningen weliswaar goed op orde moeten zijn, maar dat we niet kunnen gaan investeren in dingen die misschien op een andere manier geïnvesteerd kunnen worden. En dan breng ik me toch concreet tot de padelbanen. Als we daarnaar kijken en ik ga terug naar de nota sportbeleid zoals we die hebben vastgesteld, accommodatiebeleid, dan gaat het over verduurzaming, dan gaat het over investeringen

ter vervanging. Maar niet over investeringen voor nieuwe dingen. En er staat letterlijk in die nota, we hebben dit... Deze notitie in 2018 voor u gemaakt als raad omdat we dan verrassingen voorkomen. En bij de LLTC staat helemaal niets genoemd over padelbanen, wat mijns inziens een nieuwe sport is en een nieuw soort investering. Het gaat niet over onderhoud van een veld wat moet vervangen worden, het gaat niet over een clubhuis wat dan in slechte staat is. Het gaat gewoon over iets nieuws. En willen we dat? Ik denk dat we daar als raad nog eens goed naar moeten kijken of de toekenning van deze subsidie wel conform onze uitgangspunten is. En wij denken dat dat niet het geval is. En ook dat scheelt weer 123.000 euro. Kortom, het zijn twee voorbeelden, toevallig niet in het sociaal domein waar de tekorten door de landelijke overheid worden veroorzaakt. Maar dit zijn gewoon voorbeelden uit de begroting en de werkwijze zoals wij die met elkaar vaststellen en zoals het college die uitvoert, waarvan wij zeggen, we moeten nog eens een keer goed door die begroting heen gaan en door onze eigen beslissingsbomen heen gaan om te kijken of wij bepaalde dingen wel goed hebben gedaan. En of we die dingen in het komende begroting ook wel goed gaan doen. En zelf werd het mij heel erg duidelijk toen ik opeens die 300.000 euro zag staan, niet als een soort nieuwe subsidie naast de andere subsidies, maar er stond gewoon weer drie ton bij sport ingeboekt. Dus bij de begroting komen we hier nog op terug. En we willen graag een duidelijke toelichting aan de hand van de Kadernota, maar ook aan de hand van de dingen die nu in de begroting komen te staan van, wat zijn nu nieuwe dingen? Wat zijn de incidentele dingen? Waar kunnen we gewoon van zeggen, dit doen we niet? Om daar nog eens goed naar te kijken. Want ik denk dat we daar nog een aantal winstpunten kunnen behalen. Dat even voor de eerste termijn. Waarbij we de jaarrekening dus goedkeuren onder dankzegging aan het college.

De voorzitter: Dank, meneer Loeff. Het woord is aan D66. De heer Wegter. Uw microfoon, meneer Wegter.

De heer Wegter: Dank, voorzitter en ook dank aan het college voor de informatienota die we vanmiddag nog kregen. Meneer de voorzitter, ik citeer nu uit het jaarverslag 2020. Ook in 2020 zijn de structurele lasten hoger dan de structurele baten. Er is dus wederom sprake van een structureel exploitatietekort. Einde citaat. Niets nieuws onder de zon dus. Al jaren verkeren we in deze situatie en toch wordt ook dit jaar opnieuw gepretendeerd dat we ons geen al te grote zorgen hoeven te maken, omdat op middellange termijn weer zwarte cijfers zullen worden geschreven. De vrees in de categorie artikel twaalf terecht te komen, wordt als absolute fantasie afgedaan. Er is wel heel veel optimisme nodig om aan dat laatste ene geloof te hechten. We zien geen enkele werkelijk houtsnijdende maatregel aangekondigd die ons op termijn definitief uit dit zware weer zal helpen. In tegendeel, de tekenen wijzen in een andere richting. De accountant liet daar ter gelegenheid van de commissiediscussie geen enkel misverstand over bestaan. Het jaarverslag noemt als oorzaak van de, wat genoemd wordt, forse nadelen, in de eerste plaats de alsmaar uitdijende uitgaven betreffende het sociale domein. Eerlijk is eerlijk, wat dat terrein betreft, is Laren inderdaad geen uitzondering. Alle gemeenten kampen hier met blijkbaar vrijwel onbeheersbare kosten. De recent bekendgemaakte tegemoetkoming vanuit Den Haag, in ons geval een donatie van ruim vier ton, is niet vooralsnog... Is vooralsnog niet meer dan een pleister op de wonde. Temeer waar het een incidentele gift betreft, als we het goed begrepen hebben. En aan het nieuwe kabinet wordt overgelaten om te zien hoe die lijn in de komende jaren kan worden doorgetrokken. Onzekerheid blijft dus troef. Maar in een ander opzicht neemt Laren wel degelijk een uitzonderingspositie in. De accountants van BDO maken ieder jaar een lijstje van de 129 best presterende gemeenten onder 25.000 inwoners. En al jaren bungelt Laren onderaan. Toegegeven, nog net boven de gemeente Borne, nota bene de gemeente waar ik heel lang geleden geboren ben.

De heer...: Dat kan geen toeval zijn.

De heer...: Dat kan geen toeval zijn. Verbaast ons niks.

De heer Wegter: Heel lang geleden zei ik, heel lang geleden. Het jaarverslag noemt naast het sociaal domein de nadelige exploitatie betreffende met name bestuurszaken, cultuur, sport, recreatie en de overhead. Dat kan niet verklaard worden door de bijzondere corona-omstandigheden in 2020. Sterker nog, per saldo is het tekort nog beperkt gebleven dankzij een incidentele bate door middel van de verkoop van de ambtswoning. Waarvan overigens ruim twee derde weer moest worden besteed ten behoeve van tegemoetkomingen als gevolg van de genoemde corona. Inclusief extra middelen aan plaatselijke ondernemers en zeker aan het Singer en Hart van Laren. Meneer de voorzitter, er valt nog veel te zeggen betreffende de jaarstukken, maar de discussie die we hebben gehad in de commissie was duidelijk genoeg. We leven op te grote voet. De algemene reserve raakt steeds verder onder de bovenste grens, tussenin zijn we afhankelijk van incidentele meevallers. Het roer moet daarom drastisch om. Of er nu verkiezingen aankomen of niet. Het college kan niet anders dan dit in grote lijnen beamen en toezeggen nog voor de aanstaande begrotingsverhandeling met aanvullende maatregelen te komen. Vorig jaar liet de raad het overigens niet bij afwachten en presenteerden de fracties onderscheiden suggesties voor beleidsombuigingen die geld zouden moeten opleveren. En het moet gezegd, het college heeft diezelfde suggesties wel degelijk ter harte genomen. Althans, een deel ervan. Hetgeen wordt geïllustreerd in de bijlage van de Kadernota. Waarin onder meer gewag gemaakt wordt van het feit dat bijvoorbeeld... Excuses. Dat kan gebeuren als je jarig bent, hè.

De voorzitter: , meneer Wegter.

De heer Wegter: Excuses, voorzitter. Nou goed, excuus. Ik moet even terug. En het moet gezegd, het college heeft diezelfde vragen, suggesties wel degelijk ter harte genomen. Althans, een deel daarvan. Hetgeen wordt geïllustreerd in de bijlage van de Kadernota, waarin onder andere gewag gemaakt wordt van het feit dat bijvoorbeeld de subsidie voor Singer in de komende jaren met bijna een ton zal worden gekort. Inderdaad een onvermijdelijk besluit en ook andere uiterst nobele doelen in de sfeer van cultuur en sport zullen niet aan heroverweging kunnen ontkomen. Onvermijdelijk, maar ongetwijfeld niet goed genoeg... Niet genoeg om zekerheid te bewerkstelligen met betrekking tot de aanstaande meerjarenbegroting. Het college denkt daar kennelijk anders over en schrijft dat uit genoemde blijkt, en ik citeer, dat het college op schema ligt met het realiseren van de bezuinigingen. Einde citaat. Met die conclusie blijven we ondanks de getoonde inspanningen grote moeite hebben. Laten we daartoe een paar redenen op een rijtje zetten. Eén, het is zeer de vraag of het Rijk bereid is extra middelen op tafel te leggen betreffende de invoering van de Omgevingswet. Twee, de overheveling van de belastingtaken naar huizen zal kennelijk extra kosten met zich meebrengen. Drie, en belangrijker nog, de verwachte herverdeling van het gemeentefonds lijkt uit te monden in een korting van één miljoen structureel. In de cijfers van de Kadernota is dat verlies vooralsnog terecht niet meegenomen. Zoals al vermeld, de extra vergoeding ten behoeve van de jeugdzorg zal niet zoals verwacht acht, maar slechts vier ton opleveren. En dat alleen betrekking hebbend op 2021. Dus vooralsnog niet meer dan een incidentele bijdrage. En ten slotte, de portefeuille onderhoud zal extra worden belast om de onderhoudputting van de laatste jaren goed te maken. Daar staat inderdaad tegenover dat we mogen rekenen met een hopelijk substantiële nette opbrengst in verband met het mogelijk afstoten van het Raadhuis, inclusief het schrappen van de negatieve exploitatie daarvan. Maar dan zullen er extra middelen ongetwijfeld tegenover staan om bijvoorbeeld bouwaanpassingen in het Brinkhuis mogelijk te maken. En we bovendien nog steeds een jaarlijkse rekening van 80.000 zullen moeten vereffenen voor het gebruik van de ruimte hier. Ook wanneer de raad zou besluiten in de toekomst in het Brinkhuis neer te strijken al of niet samen met het bestuurscentrum. Een conclusie lijkt onontkoombaar, voorzitter. Wat er ook gaat gebeuren, verder gebruik maken van een melkkoe, de algemene reserve, moet nu definitief worden uitgesloten. En datzelfde moet zeker ook gelden voor de andere belangrijke inkomstenbron, de OZB. Die van Laren behoort nu al jaren tot de vier hoogste van Nederland. Er moet dus onvermijdelijk uit een ander vaatje worden getapt en wel met onmiddellijke ingang. Alleen dan kan

de kiezer volgend jaar eerlijk in de ogen worden gekeken. En zijn praatjes uit Laren gezien de heilig verklaarde zelfstandigheid fantastisch floreert, niet langer toereikend. Ik dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank, meneer Wegter. Het woord is aan ... Uw microfoon staat nog aan. Het woord is aan de heer De Jong van Liberaal Laren.

De heer De Jong: Ja, dit is de laatste jaarrekening van dit college. Want volgend jaar wordt het door een volgend college in juni opgepakt. En ook de laatste kadernota. Ook dit keer zullen wij weer opbouwend kritisch zijn, zoals u dat de afgelopen vier jaar gewend bent van ons. En zal ik me eerst richten op de jaarrekening van de gemeente Laren 2020. In 2018 en 2019 werd er jaarlijks structureel anderhalf miljoen meer uitgegeven dan er inkomsten waren. In 2020 is er voor 1,2 miljoen meer aan lasten dan baten. In 2020 werd eenmalig een woning verkocht door de gemeente voor anderhalf miljoen. Zonder deze eenmalige verkoop is het verlies van de gemeente dus 2,7 miljoen. Dit verlies is aanzienlijk hoger dan de afgelopen jaren. Hogere structurele kosten en coronakosten verklaren dit forse verschil. De algemene reserve van de gemeente Laren daalt in 2020 met 1,8 miljoen naar 3,3 miljoen. Om op de ondergrens van de VNG zelf stresstest uit te komen, is een versterking van drie miljoen nodig volgens de VNG. In plaats daarvan zal de algemene reserve ons inziens in 2021 zonder incidentele vastgoedverkopen met minstens anderhalf miljoen dalen naar onder de een miljoen. Dan hebben we nog maar één miljoen over. De coronakosten gaan dit jaar gewoon door en de bezuinigingen zullen de kosten niet spectaculair doen afnemen. Ook in het sociaal domein stijgen de kosten door. De schuldpositie. In 2020 heeft de gemeente Laren drie miljoen kort geld moeten lenen, omdat we onvoldoende inkomsten hebben om de uitgaven en investeringen te kunnen betalen. In 2019 deden we hetzelfde. Het totale schuldniveau is gestegen naar 32,7 miljoen. Deze korte schuld van zes miljoen is in begin 2021 omgezet naar een langetermijnlening van tien miljoen. Er wordt dus vier miljoen weer extra geleend, waardoor de schuld nog verder oploopt. Van de geleende schulden wordt 6,9 miljoen doorgeleend aan verbonden partijen, waarover de gemeente het risico loopt dat een deel niet terugbetaald wordt of dat wij de aflossing zelf betalen, omdat wij de open-end verliezen van deze verbonden partijen toch al voor onze rekening nemen. De gemeente hoort geen bank te spelen. Solvabiliteit. De solvabiliteitsratio van de gemeente Laren bedraagt nu 12,6 procent in 2020, waarmee de gemeente zich in het hoogste risicoprofiel bevindt. De minimale eis is twintig procent. Daar zitten we dus nog ver onder. De verdere afname van solvabiliteit ten opzichte van 2019 is daarbij voornamelijk veroorzaakt door de afname van de reservepositie en het negatieve rekeningresultaat, terwijl de totale schuldpositie in 2020 is gestegen. De begrote tekorten. In 2018 was het begrote tekort die we goedgekeurd hebben ... Of in 2018 is het oorspronkelijke begrote tekort wat we vaststelden overstegen met zeshonderdvijftigduizend euro in de jaarrekening. In 2019 was het oorspronkelijk begrote tekort overstegen met negen ton. Dus tweehonderdvijftigduizend meer dan het jaar daarvoor. In 2020 was het oorspronkelijk begrote tekort overstegen met 1,2 miljoen. Drie ton meer weer dan het jaar daarvoor. Ieder jaar meer. Voor 2021 wordt een tekort verwacht van vijf ton en voor 2022 negen ton. Als we dus dezelfde overstijgingen hebben, gaat het tekort dus in 2021 naar anderhalf miljoen en in 2022 naar krap twee miljoen. En de tendensen die ik zie, geven gewoon aanleiding dat dat gewoon op dezelfde manier door zal gaan. Conclusie. Er zal jaarlijks voor anderhalf miljoen structureel bezuinigd moeten worden, wat nu nog niet behaald wordt. Hoe gaat u dit oplossen? Van Het Brinkhuis en Het Raadhuis zullen de inkomsten omhoog moeten en vooral van Het Brinkhuis is er aanvullend commercieel verhuur noodzakelijk. De gemeente dient alleen kerntaken uit te voeren en de overbodige luxe te schrappen. We kijken nu al uit naar de begrotingsbehandeling. Al jaren propageren wij om de OZB mee te laten stijgen met de inflatie en niet meer. Dat was de jaarrekening. En dan heb ik nog een aantal vragen over de kadernota. Alleen in 2022 wordt er honderdvijftigduizend opgenomen voor de omgevingswet. Na 2022, als er dan geen vergoeding uit het rijk komt, hebben wij niets meegenomen. Stoppen we er dan mee? De bladcampagne kunnen wij helemaal eens zijn met wat Larens

Behoud daarnet zei over die tachtigduizend en de eikenprocessierups. Want ja, die kosten zullen gewoon door moeten gaan. En er staan bezuinigingen op de oudere jeugdhulp in en dan zeggen we van ja, maar dat is wettelijk niet toegestaan. Dus ons lijkt dat er nog eens even goed naar gekeken moet worden. Dan staat er nog een post, dat gaat over onderwijs. De gebouwen van het onderwijs. Zover ik kan zien is daar geen fonds nog voor, als ik dat goed gezien heb. En gaan wij een fonds vormen voor de buitenkant van de gebouwen. Dat is dus noodzakelijk voor de komende jaren. Klopt dat? En als dat zo is, dan willen wij de suggestie meegeven, omdat wij voor de account en de beheerplannen moeten aanvullen en moeten verduidelijken. Mocht daar geld uit overblijven, stop die dan gelijk al in het fonds voor die gebouwen voor het onderwijs. Want dan hoeft dat niet vrij te vallen, maar dan kan dat gelijk doorschuiven. Dan hebben wij heel kritisch gekeken naar programma 6. Cultuur, sport en recreatie. In 2018, 2019 waren die beide op twee miljoen ongeveer per jaar. Vorig jaar is dat drie miljoen geworden. Daar zitten natuurlijk forse coronakosten in. Maar wat schetst onze verbazing, dat de komende jaren voor cultuur, sport en recreatie maar jaarlijks één miljoen uitgetrokken is. Ik ben zelf eens even gaan doorrekenen, maar dat lijkt me toch wel rijkelijk laag als wij normaal al op twee miljoen zitten om dat bedrag te halveren. Klopt dit wel in de begroting? Dan Het Raadhuis. Dat zal de komende jaren omgevormd moeten worden naar een energielabel C en onze vraag is, zijn deze kosten al meegenomen in de kadernota? Sport, ook daar kunnen we helder over zijn, alleen als er geld over is. Dus niet. Dat waren mijn bemerkingsen over de kadernota.

De voorzitter: Dank, meneer De Jong en een aantal heldere vragen aan het college. Ik kom bij de fractie van de VVD, de heer De Bondt.

De heer De Bondt: Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met een compliment. Complimenten aan de rekenmeesters en aan het college, die gewoon een glashelder verhaal gepresenteerd hebben. Zodanig glashelder dat zelfs ik het kon volgen. Nou, dan moet het wel glashelder zijn. Voorzitter, het maakt ook duidelijk dat we gewoon, dat er sprake is van een onverminderd zwakke financiële positie van de gemeente. En ja, als we dan daarnaar kijken, dan mag je ook constateren, moet je zelfs constateren dat de jeugdzorg natuurlijk toch de grote slokop is in de begroting. Tegelijkertijd zie je ook dat het college toch tal van pogingen heeft ondernomen om op een aantal terreinen bezuinigingen aan te brengen, prioriteringen te doen. Maar ja, het blijkt ook dat wij niet bepaald een triple A-gemeente zijn als het gaat om onze financiële positie. Toch, voorzitter, is het, vind ik het eerlijk gezegd uiterst bizar dat volgens mij vandaag of gisteren een rapport, een inspectierapport is verschenen over de jeugdzorg. Maar in met name al in Zuid- en Noord-Holland gezegd wordt dat die achterblijft en dat die onvoldoende is. Terwijl we nou juist aangetoond hebben dat de gemeentes veel te weinig geld krijgen. Er is arbitrage geweest tussen VNG en Rijk over die jeugdzorg en daaruit blijkt dat er 1,7 miljard te weinig gestopt wordt en dat geldt niet alleen voor dit jaar. Dat geldt natuurlijk ook met terugwerkende kracht wat steeds die gemeentes hebben moeten opvangen en waarvan je niet anders kunt constateren dat daardoor bij heel veel gemeentes en ook bij Laren de reserves fors zijn geslonken. Enerzijds heb je geen keuze, want je moet die taken uitvoeren. Kijk maar naar als de inspectie een rapport presenteert en zegt, u blijft achter. En dan zeggen ze niet van, dat komt omdat u te weinig geld heeft. Men suggereert althans dat er te weinig inspanning geleverd is. En voorzitter, dat is in ieder geval in Laren niet het geval. We hebben vandaag in de raadsinformatiebrief gekregen dat er extra geld naar de gemeente komt. Maar tegelijkertijd hebben we ook gezien dat er toch weer een aantal taken bijkomen. En zo af en toe vraag ik me af of ze bij de VNG wel die onderhandelingen goed doen. Je moet je afvragen of je alle taken wel wil hebben. Dat is het eerste. En het tweede of je daarmee niet een soort uitvoeringsorganisatie van het Rijk aan het worden bent, waar je hele strenge kaders meekrijgt en niet genoeg geld. Want dat hoort bij het Rijk er zeker ook bij ... Voorzitter, het is ook al door mijn collega van D66 gezegd, er zijn tal van onzekerheden. Er is slechts één ding zeker, dat alles onzeker is. Dat is overigens niet van mij, maar van Dirk Ayelt Kooiman, een

bekende romanschrijver. Voorzitter, het is zodanig onzeker dat zelfs de provincie Noord-Holland zich geschaard heeft achter de gemeente in haar gebied. En bovendien ook nog zegt ja, er zijn zoveel dingen, de herijking, verhoging uitkering gemeentefonds, extra taken. Het is zo onzeker dat u daarin, althans op dit moment nog als gemeente geen rekening mee kunt houden. Nou, voorzitter, als zelfs Noord-Holland dat zegt, dan moet dat wel kloppen. Voorzitter, verder hebben we natuurlijk ook als je ook als raad kijkt naar de situatie om ons heen, hebben we natuurlijk heel veel goede intenties, maar geen middelen. Wij kunnen zelfs in de komende verkiezingsstrijd elkaar niet gaan bevechten op waar we leuke dingen voor de mensen zien en waar we het aan uit zouden willen geven. Bijvoorbeeld klimaatadaptatie. Daar zou best het een en ander aan kunnen gebeuren. Maar de gemeente Laren heeft geen zak met goud staan om dat te doen. Behalve Regenklaar. Dat compliment wil in ieder geval aan het college geven, dat Laren Regenklaar niet wordt aangetast. Maar energietransitie. Ja, het saldo is nul wat we uit te delen hebben. Digitalisering, huisvesting onderwijs is al ook door anderen genoemd. Ja en groen onderhoud. In ieder geval zijn er een aantal fracties hier die eigenlijk nog meer zouden willen investeren in plaats van bijvoorbeeld bezuinigen op nou ja, de bladcampagne is ook genoemd. Voorzitter, wat de kadernota betreft. Ja, hij is structureel sluitend. Dat is best een compliment waard in deze moeilijke tijd. Maar het is ook een zeer sobere nota, waarvan we moeten afwachten of we dat allemaal wel redden. Er zijn geen reserves meer om op terug te vallen. En daarom voorzitter, denkt mijn fractie dat als er incidentele meevallers zijn, dat je die vooral in de algemene reserve moet stoppen. En dat we vooral de komende jaren moeten proberen juist die reservepositie van de gemeente die we de afgelopen jaren zo hard nodig hebben gehad, dat we die versterken. Een van de dingen, voorzitter, waar we het natuurlijk nog nader met elkaar over gaan hebben, is de exploitatie van Het Brinkhuis. En ik heb het gevoel dat hier iedereen, zelfs het college, voorstander is dat we in ieder geval het dagelijks bestuur van de gemeente daarin onderbrengen met het aantal mensen dat nu nog in Het Raadhuis zit. Het zal ook een discussie opleveren of de raad en de commissies daar ook ondergebracht worden of hier, waar wij nu al geruime tijd op een uitstekende manier vergaderen. En waar wij al twaalf of dertien jaar lang tachtigduizend per jaar of het is inmiddels gestegen, het was vroeger iets minder, voor betalen. Nou, voorzitter, als wij zoveel betalen, dan vind ik dat we er ook gebruik van moeten maken. Respectievelijk, als we dat niet gaan doen, toch eens de discussie openen over van, zou het ook wat minder kunnen? Laat ik het maar voorzichtig zeggen. Voorzitter, we hebben ook De Biezem. De Biezem is uiterst zorgelijk als je kijkt naar de exploitatie en wat er dit jaar, vorige jaren en komende jaren naartoe moet. We zouden zo langzamerhand en ik weet dat ik daarmee toch wel wat schokkends zeg, moeten gaan overwegen om de Biezem in de etalage te zetten. Voorzitter, tenslotte. We hebben nog steeds de motie oud voor nieuw. Die is aangenomen en af en toe, als ze eruit komt, wordt dat ook door het college gehanteerd. Ik roep het college op om dat altijd te doen. Dus, als er extra geld ergens naartoe moet, ook aangeven wat er niet meer gaat gebeuren. Wat minder urgent is dan het nieuwe beleid. En de vraag aan u, voorzitter, waar blijft de commissie bovenlokale aangelegenheden? Dank u wel.

De voorzitter: Dank aan de heer De Bondt. En ik kan me aan zijn warme betoog voor de vergaderlocatie in Eemnes ook nog warme woorden toevoegen over de geluidsinstallatie. Ik heb inmiddels twee microfoons. Het woord is aan de heer Vos van de fractie van Groen Laren.

De heer Vos: Dank u wel, voorzitter. Ik heb aan één meer dan voldoende. Ja, dat is toch wel fijn als je mag eindigen. Want dan heb je een beetje kunnen ... Nee, daar kan je een beetje op gaan reageren. Toen ik heel jong was, heel lang geleden, meneer Wegter. Toen moest ik lezen het gedicht Awater van meneer Nijhoff. Van die brug, weet u wel? En er is eigenlijk maar één zin die je daarvan onthoudt. Althans, ik onthouden heb. Lees, maar er staat niet wat er staat. En dat is ook precies wat volgens mij de lading is van het document waar we het over hebben. Daar staan heel veel letters, heel veel getallen. En ze zijn heel overzichtelijk en als je begint te lezen, dan begin ik heel vrolijk. Nou, het rekenresultaat laat een tekort zien van vierentwintig duizend. Nou,

dat is wel een '...' van een ton, maar op een begroting van een paar miljoen, denk ik nou, dat is goed nieuws. Dat gaat hartstikke goed. Haal de vlag maar tevoorschijn, want het gaat goed in dit dorp. Maar als je dan doorleest, dan valt het toch een beetje tegen. En meneer De Jong, onze Nostradamus van onze raad die geeft al aan dat de solvabiliteit ernstig tekort komt en dat er allerlei dingen niet in orde zijn. Ja, je kan het allemaal wel lezen en ik kan het ook wel lezen en Laren is klein. En de kosten en de baten, die zijn redelijk overzichtelijk, maar toch. Kijk, we zitten hier met een aantal mensen heel gewichtig te wezen en we doen net alsof we het allemaal begrepen hebben. Maar als ik echt kijk kan ik me nou een redelijk beeld vormen van hoe we ervoor staan, dan is dat gewoon niet het geval. En toch ben ik nou ja, misschien ben ik beperkt in mijn denkraam. Dat zou heel goed kunnen hoor. Maar ik wees alleen maar eventjes naar allerlei vertekeningen en verschuivingen vooruit en achteruit. Dingen die niet gerealiseerd zijn of wel gerealiseerd zijn. En of dat nou legitiem is of niet, daar wil ik nog eventjes vanaf zien. Want bijvoorbeeld het duurzaamheidsbeleid. Nou, dat is niet nodig gebleken, blijkt uit het jaarverslag. Dus die drie ton, dat is weer een meevallertje. Wel een beetje gek meevallertje trouwens. Maar goed, dat zal een aantal raadsleden en dat werd zojuist ook al gememoreerd, als muziek in de oren klinken. Die drie ton en geen duurzaamheidsbeleid. Nou, dat komt goed uit. De RES. Ja, er wordt beschreven dat we daar wat mee gaan doen. Nou, inmiddels weten we al wat de RES hier aan tafel voor een betekenis heeft. Kortom, niet alles is even begrijpelijk en even helder en is even deugdelijk en daardoor volgens mij ook niet inzichtelijk. Sommige keuzes begrijp ik wel hoor. Bijvoorbeeld de verkeerslichten. Die moeten dan geoptimaliseerd worden. Dan kunnen de auto's lekker doorrijden. Maar een fietsnetwerk, dat levert nog wat denkwerk. Dat is dan wel weer vreemd. Maar dat begrijp ik wel, want de wethouder die schrijft om vanuit de fiets over te stappen, dan begrijp je al een heel klein beetje hoe zijn gedachtewereld in elkaar zit. Als je vanuit de fiets over moet stappen. De kern zit voor mij op bladzijde 84. Daar staat de lastendruk en als ik dan kijk naar de OZB in Laren, dan is hij minstens en of ik het nou over de eenpersoonshuishouden of tweepersoonshuishouden heb. Twee keer zal minstens. En dan zal de wethouder zeggen ja, maar dat is nogal logisch, want wij hebben heel dure huizen en die zijn van heel rijke mensen. Dus die heel rijke mensen, die kunnen heel veel betalen. Ja, dat begrijp ik ook wel. Meneer Calis zegt dan altijd, een dorp van rijke mensen met een arme gemeente. Maar dat is dan gek, want als die arme mensen zoveel betalen en in verhouding ook zoveel meer dan arme mensen in andere dorpen, dan begrijp ik niet waar dat geld gebleven is. En dat is al een paar keer gememoreerd hier aan tafel, we geven heel veel geld uit aan heel veel dure dingen. Wij hebben een welvaartsniveau of een voorzieningenniveau waar de gemiddelde stad zijn vingers bij aflikt. En dat is hartstikke mooi, maar dat kost wel geld. Dus ik denk dat we toch maar eens moeten gaan kijken en dan zeg ik niet wij, dan bedoel ik niet de mensen hier aan tafel, moeten gaan kijken wat we wel willen en wat we niet willen. En een Brinkhuis waar heel veel geld bij moet en het Singer waar heel veel geld bij moet. Dat tonnetje eraf, tonnetje erbij. Dat begrijp ik. Het zwembad. Ik begrijp dat hij in de etalage komt te staan volgens de VVD, als winkeldochter denk ik dan waarschijnlijk. Want ik denk niet dat er veel mensen in de rij gaan staan. Maar goed, er komen nog wel wat dingetjes op ons af die waarschijnlijk geld gaan kosten. Hè, het doelgroepenvervoer. We hebben besloten dat we een OV-organisatie gaan worden. Nou, het begon al goed met de aantekening dat de BTW al niet in orde is. Dus, meneer De Jong, u kunt uw borst natmaken. Daar komen nog wat dingetjes aan. Als ik kijk op bladzijde 25, dan staat daar en dan heb ik het over het jaarverslag hè, de participatienota moet aangepast worden. Dat was ook een rood vakje. En dat begrijp ik ook wel. Want ik begon met te constateren dat ik sommige dingen wel begrijp, maar ook een hele hoop dingen niet begrijp. En ik ga geen specifieke vraag stellen over een getalletje duizend of tweeduizend, één of andere kant op. Dat vind ik niet zo bar interessant. Ik heb een veel interessantere vraag en dat is eigenlijk een uitdaging aan het college, met name aan de verantwoordelijke wethouder om voor november als we opnieuw over getallen gaan praten, om eens met een stuk te komen waarin ik de straat op kan en een willekeurige mevrouw Vos, mevrouw Calis, mevrouw De Boer of mevrouw Huppeldepup of wie dan ook een document kan overhandigen, die begrijpt waar het over gaat. En die ook begrijpt welke keuzes wij moeten maken. Gaan wij geld geven aan

het Singer? Een nobele instelling. Ga ik geld geven aan Het Brinkhuis? Veel voor te zeggen. Of mag ik misschien blijven zwemmen in een gemeentelijk zwembad? En ik wil vragen aan de wethouder om die uitdaging aan te nemen en in november als we het opnieuw hebben over centen bij de begroting om dan eens na te gaan denken hoe je het werkelijk aan wil pakken. Want in de documenten die er nu staan, ontbreekt het aan iedere visie, aan enig plan en aan enige keuze. En ik zou het heel plezierig vinden als ik in november met dat document op pad zou kunnen.

De voorzitter: Meneer Vos, dat was uw eerste termijn? Dan hebben alle fracties hun eerste termijn gedaan en schors ik de vergadering voor tien minuten. Dan kan het college even overleggen over de gestelde vragen en wie welke vraag gaat beantwoorden. We lopen voor op schema. Dat komt goed en zodra wij klaar zijn met de schorsing, komen wij ook weer terug. Dan kunnen we de vergadering hervatten. Dan houden we het tempo een beetje vast. Dank u wel.

[Pauze]

De voorzitter: Beste mensen, we beginnen met de tweede termijn. En ik geef als eerste het woord, alle leden van het college zullen vragen beantwoorden, maar ik begin natuurlijk bij onze enige eigen wethouder van financiën, wethouder Calis. Start u alstublieft met de tweede termijn.

De heer Calis: Dank u wel, voorzitter. Ja, eerste de jaarrekening. Dat hebben we in de commissie uitgebreid behandeld. Daar heeft ook de accountant zijn presentatie gegeven. Waarin door verschillende van u naar verwezen is. En ook in die presentatie van de accountant heb ik dat volmondig mee ingestemd dat zijn analyse natuurlijk uitermate correct is. En dat de algemene reserve precair is, dat de solvabiliteit wel verbeterd moet worden. Maar al die getallen die de heer De Jong noemt, die herken ik niet allemaal. En ik heb er een ander beeld van. Maar daarom wil ik graag de heer De Jong uitnodigen om daar eens apart op terug te komen, zodat we door zijn lijstjes en bevindingen heen kunnen gaan. Want ik ben ervan overtuigd, zoals hij zegt, dat het constructieve kritiek is. De visie die wij hebben, is dat de algemene reserve rond de vier miljoen is, in plaats van ... Maar goed, daar gaan we nou niet over kibbelen. Daar komt ... Binnenkort verwachten wij incidentele opbrengsten van de verkoop van Het Raadhuis, van de verkoop van De Ligweide, van de Harmen Vosweg. Er komen ook belangrijke leges van de bouw van de appartementen in de Stationsweg en de Rabobank, die hoger zijn dan gemiddeld. En dat neemt niet weg dat we natuurlijk heel goed moeten kijken naar het structurele evenwicht tussen lasten en baten. En wat dat betreft is het natuurlijk fantastisch dat we de verwachting hebben dat de algemene uitkering nu toe zal nemen omdat erkend wordt dat de gemeenten veel te weinig geld hebben gekregen. Mijn verwachting is dat dat 400 duizend, 412 duizend euro is voor jaarrekening 2021. En de verwachting is dat die bedragen zich door zullen zetten naar de volgende jaren, 22, 23, 24, 25. Maar het huidige demissionaire kabinet laat dat aan het nieuw te vormen kabinet. Maar dat het wel zeer sterk de insteek, de beantwoording van huidige ministers en het standpunt van VVNG. Wij hebben in de brief die we vanmiddag hebben uitgestuurd laten zien dat we verwachten dat de algemene uitkeringen al behoorlijk verbeterd. Daar zijn deze verbeteringen nog niet in meegenomen. En waarom niet? Omdat ja, het is toch nog omgeven met enige onzekerheid. Daarnaast die onzekerheid over de meevallers, daar aan de andere kant ook al langsgekomen vanavond. Daar hebben we natuurlijk verwachte tegenvallers, zoals extra kosten voor het overhevelen van de belastingtaken. Zo zijn er nog een paar meer punten genoemd. De BV Vervoer, de BTW-kwestie die uitgebreid in het nieuws is gekomen. Voor Laren is dat beperkt tot een paar duizend euro. En dat is meer een begrotingsprobleem dan een BTW-probleem, omdat enfin, de regio heeft de bedragen opgegeven zonder daarbij de BTW te vermelden, terwijl die altijd al wel gedeclareerd werden. Dus dat is een foutje in de administratie, maar is niet een nieuw probleem. Er werd ook gevraagd...

De voorzitter: Meneer Calis. Ho, wacht even, een interruptie van de heer De Jong.

De heer De Jong: Interruptie. U had het over de algemene reserve, maar als u op bladzijde 150 kijkt, algemene reserve, boekwaarde 31-12-2020, 3,3 miljoen. Dus als u wat, iets anders zegt, dan kent u uw eigen cijfers niet.

De voorzitter: De heer Calis.

De heer Calis: Ja, ik zal dat nakijken, voorzitter, maar... Oké. Er werd ook gerefereerd naar de coronaperikelen. Daar hebben we natuurlijk het coronafonds voor opgezet van één miljoen. Daarvan verwachten we een belangrijke teruggave van het Rijk, wat ook weer terug zal vloeien naar de algemene reserve. Er werd ook gevraagd naar het zwembad. Dat valt daar ook onder. Dat zwembad heeft ervoor gezorgd, omdat we de jaarrekening van het zwembad mee moesten nemen voor het aanvragen van coronasteun in 2020. Dat was een bedrag van 275 duizend euro. Anders was het resultaat aanmerkelijk hoger uitgekomen. Maar dus wij verwachten dat ook het Rijk ons zal steunen in uitgaven voor het Coronafonds. Ja, het structureel evenwicht. D66 blijft het hardnekkige misverstand vasthouden dat de OZB in Laren een van de hoogste is in Nederland. En inderdaad gemiddeld wat hier betaald wordt, is het hoogst in Nederland, net als in Bloemendaal. En dat komt inderdaad echt omdat het hier in Laren veel dure huizen staan. Het gaat erom, wat is het tarief dat je betaalt? Het tarief in Laren is tien promille. Als je kijkt in de tarieven van de gemeenten in Nederland, kom je tarieven tegen van vijftien, zestien, zeventien promille. En een van de oorzaken van de mogelijke korting in herverdeling van één miljoen is gebaseerd op de veronderstelling van het Rijk dat Laren een groot potentieel aan onbenut OZB-vermogen heeft. Zo van, u kunt dat makkelijk nog veertig, vijftig, zestig procent verhogen. En dan kunt u dat ene miljoen wat wij korten zo wegblazen met uw inkomsten. Ja, kijk, wij hebben natuurlijk steeds gezegd, de OZB moet dus zo min mogelijk naar beneden. We moeten bezuiniging hebben. We gaan niet de inwoners belasten. Zeker niet de armere inwoners. Nou is een schrale troost daar dat echt bijvoorbeeld de sociale woningen, daar wordt de OZB betaald door de woningcorporaties. Maar dan nog is er denk ik een groot middengebied waar we heel erg voorzichtig mee moeten zijn om OZB verhogingen te gaan invoeren. Maar het is wel een feit dat de twee grote inkomensstromen van de gemeenten zijn algemene uitkering, die dus nu gunstig ontwikkelt en de OZB. Als je structureel het inkomensplaatje van de gemeente wil verhogen, dan ontkom je er niet aan over enkele jaren de OZB toch substantieel te verhogen. En ja, dat willen we allemaal niet. En dan zegt u, we moeten alle luxe schrappen en wat zijn dan de keuzes? Ik denk dat ... We hebben in de afgelopen tijd maatregelen ingezet die tot een miljoen bezuiniging leidden over de komende jaren. Daar investeren we voor, maar dat verwachten we. Dat monitoren we. Daarvan zeggen we, we moeten op dit moment die oefening niet weer gaan doen. De verbonden partijen, zoals de regio en ook Goois Natuurreservaat, die allemaal aangeschreven zijn om bezuinigingen op hun kadernota's te realiseren. Die hebben er ook positief op gereageerd. En als je dan zegt ja, u moet verder nog meer dingen schrappen en wat zijn dan de duidelijke keuzes? Zoals Groen Laren, de heer De Vos zegt van, moeten we dan nog wel blijven zwemmen? Kijk, de drie grote kostenposten in Laren zijn inderdaad Singer, De Biezem en Het Brinkhuis. En Singer wil ik daarbij zeggen dat ...

De heer De Vos: Ja, wacht even de meneer Calis, u heeft een interruptie van '...' godverdomme.

De heer ...: Wat hoor ik u nu zeggen, voorzitter?

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer De Vos.

De heer De Vos: Ik wil even één misverstand rechtzetten. Ik heb absoluut niet willen zeggen dat er niet meer gezwommen zou moeten worden. Ik heb aangegeven dat er keuzes gemaakt moeten worden. En ik haakte aan

op de opmerking van meneer De Bondt, die zei dat hij het zwembad wel in de etalage wilde zetten. Maar ik heb nooit enige suggestie willen doen tot het vervreemden van het zwembad, integendeel.

De heer Calis: Maar als er een keuze gemaakt zou worden, zou dat één van de keuzes kunnen zijn, zeg ik alleen.

De heer De Vos: Dat heb ik ook gezegd.

De heer Calis: En meer wou ik er ook niet van zeggen, maar de accountant zegt ook, dames en heren, Laren is een arm dorp met rijke inwoners. En u leeft gewoon boven uw stand, met deze voorzieningen. En ja, als je dus de tering naar de nering wil zetten, dan denk ik ... Ik ben ervan overtuigd dat de citroen van de bezuinigingen hebben we nou wel tot de laatste druppel uitgeknepen. En als u zegt, u moet luxe voorzieningen laten vallen, dan wil ik wel graag weten welke luxe voorzieningen. En als je dan met suggesties komt terwijl wij proberen de zaak te bezuinigen en met een piepklein positief getalletje voor 2023 eindigen. Als je dan zegt ja, maar we moeten wel bladcampagne hebben en we moeten mantelzorgcompliment doen en we moeten weet ik wat meer allemaal extra doen. Nou, dat helpt natuurlijk niet in de bezuiniging. Maar ik ben vrij optimistisch dat door de toename van de algemene uitkering, een ruimte kunnen vinden om deze wensen van u te realiseren.

De voorzitter: De heer Wegter. Gaat uw gang.

De heer Wegter: U spreekt over die citroen die bijna is uitgeknepen voor de bezuinigingen. U doelt niet specifiek op een sociaal domein, waar overigens wel een aantal bezuinigingen in gang zijn gezet. Maar ik neem aan dat uw collega dat verder nog gaat uitwerken. Want ik heb eerder vorige week begrepen dat het scorebord aangeeft dat er wel degelijk nog accenten mogelijk zijn die tot bezuinigingen zouden kunnen leiden. Maar ik wacht met belangstelling af wat de heer Den Dunnen erover gaat zeggen.

De voorzitter: De heer Calis.

De heer Calis: Zeker. Er is ook het een en ander gezegd over Het Brinkhuis. Daar hebben we ook al een presentatie over gegeven. Dat kwartier maken ze rapport dat vordert. De huisvesting van het gemeentebestuur, maar daar gaat u over, zal een flink positieve impuls geven voor de exploitatie. Maar ook op ander gebied denken wij dat exploitatie van Het Brinkhuis aanmerkelijk verbeterd kan worden. En hopelijk dat bijstorting vanuit de gemeente in elk geval aanmerkelijk verlaagd en hopelijk ook minimaal zal zijn in de komende jaren. En ja, dan blijven de punten voor mijn collega's, voorzitter.

De voorzitter: Dan geef ik eerst het woord aan wethouder Den Dunnen over de jeugdhulp in Noord-Holland. Het toezicht en de prestaties daarover.

De heer Den Dunnen: Ja, dank u wel, meneer de voorzitter. Ik begrijp dat u de olifant in de kamer haalt. En we weten allemaal dat die olifant hier in ons midden staat. En dat daar een groot probleem zit. We zijn bezig om dat probleem op te lossen. In zoverre, voor zover dat tot onze mogelijkheden behoort. De heer De Bondt verwees naar het rapport dat recent is verschenen van de inspectie. En dat toont precies aan de spagaat waarin we zitten. Er is een Rijksorganisatie, die komt inspecteren hoe wij het doen. Die zegt vervolgens tegen ons, u moet zorgen dat de wachtlijsten weg zijn en u moet zorgen dat u de medewerkers meer betaalt. Maar ze brengen er geen geld bij. En vervolgens stellen ze de organisaties onder toezicht. Wat weer leidt dat de organisaties zeggen van, wij willen wel graag aan het inspectierapport voldoen gemeente, maar dan moet u wel met geld over de brug komen om voor ons dat mogelijk te maken. De regio Gooi en Vecht steekt daar

gelukkig nog goed bij af. Wij hebben geen wachtlijsten hier op dit moment voor de jeugdzorg, maar wij worden wel geconfronteerd met ja, zeg maar, de wensen van verschillende partijen dat er meer voor hun activiteiten betaald moet worden. Wat wij tegen die partijen ook wel gezegd hebben, dat komt ook uit het inspectierapport, dat we toch ook wat meer de nadruk willen leggen op de kwaliteit die geleverd wordt. En dat ze ook één ding waar we nu met partijen in gesprek zijn dat we zeggen, we willen jullie met jullie graag lumpsumafspraken maken. Dat we een bepaald behandeltraject hebben met een bepaalde tijd en met bepaalde kwaliteit. Zodat we aan het einde van de rit ook inderdaad kunnen zeggen van, daar hebben we wat aan. En we willen af van het zonder meer verlengen van behandeltrajecten door de behandelaar zelf. We hebben gezegd van, dat kan niet mogelijk zijn. Daar heeft degene die dus dat doen, ja, die keuren als het ware hun eigen vlees. En die zeggen van ja, we zijn nog niet klaar met de cliënt en we willen graag een half jaar tot een jaar verlengen. Daar zijn we op dit moment ook mee bezig. De huishoudelijke hulp zoals we die besparingen ingezet hebben, dat loopt goed. Dat heeft zijn effecten al. En ten aanzien van de dure woningaanpassingen, hebben we gezegd dat we daar niet meer akkoord gaan met één aanbieding, maar dat we daar meerdere aanbiedingen voor vragen. En dat we ook in de uitvoeringsorganisatie het vierogenprincipe toe gaan passen, zodat niet maar één consulent met een-op-een met de aannemer zijn zaken doet. Daarnaast hebben we gezegd van, we willen ook niet hebben dat de, zeg maar, aanbiedingen die gedaan worden, dat die dus ook uitgevoerd worden. We worden nu geconfronteerd soms met een traplift en dan en passant heeft degene die de traplift geplaatst heeft, heeft ook nog even de leuning aan de andere kant aangepast. En die heeft ook nog even een toiletje bijgetimmerd. En zo wordt het toch een hele grote rekening zonder dat daar directe opdrachten voor gegeven zijn.

De voorzitter: Meneer Den Dunnen, u heeft een interruptie van de heer Wegter.

De heer Wegter: Nog even terugkomen op die inspectierapport, wat ik alleen maar in de krant iets over gelezen heb. Klopt het dat de inspectie eigenlijk ook het signaal afgeeft dat de gemeente zich er minder mee moet bemoeien? Dat lees ik in de krant. Dat moet men blijkbaar, als ik het in de krant goed begrijp, aan de experts overlaten en daar moet niet te veel bureaucratie bij komen, zegt de inspectie. Maar als ik u goed begrijp, is precies het tegenovergestelde wat u wilt bewerkstelligen. En dat laatste, daar ben ik het mee eens. Maar daarmee komt u wel in conflict met de inspectie of vergis ik me daarin?

Meneer Den Dunnen: Nee, dat klopt. Maar dat is wat ik zeg de spagaat. We zijn verantwoordelijk gesteld en vervolgens komt er een andere instantie. Die komt ons inspecteren en die zegt van wat u doet is niet voldoende. U moet daar meer aan doen. Maar de derde partij die ons daar geld voor zou moeten geven, die is er niet. En dat is het dilemma waar we tegenaan lopen. We hebben intussen de regeling voor chronisch zieken en gehandicapten aangepast. Dat hebben we overgeheveld naar de bijzondere bijstand. En we zijn nog in overleg met de huisartsen, want we hebben intussen ook geconstateerd wie de verwijzers zijn, met name in de jeugdhulp en met name in de eenvoudige jeugdhulp. Daar zien we dus toch een grote verwijzer, de huisartsen. En we proberen met hen toch tot overeenstemming te komen om een praktijkondersteuner bij hen daar te plaatsen. Dus zo proberen we op meerdere fronten, zeg maar, het geheel beheersbaar te maken. En ik heb zelf de indruk dat we in de participatie en in de WMO er al redelijk grip op krijgen. Maar ten aanzien van de jeugdzorg, dat blijft toch echt wel zorgelijk. Ik dank u wel.

De voorzitter: Volgens mij heeft de heer Calis ook nog een toevoeging daaraan. Anders geef ik het woord aan de heer Stam.

De heer Calis: Ja, inderdaad. Ik was nog wat vergeten. Ik wil de toezegging doen en warm omarmen, de suggestie van de heer Vos om een ja, jip-en-janneke-begroting te maken. Want we hebben altijd die enorme

documenten. Die moeten ingericht worden volgens de BBV. Dat is besluit, begroting en verantwoording. Waarin al die verschillen genoteerd worden. En dan ben je inderdaad gauw door de bomen zie je het bos niet meer. Dus wij zullen bij de begroting zekere een zeer inzichtelijk en makkelijk te presenteren verhaal maken.

De voorzitter: '...'

De heer Stam: Meneer de voorzitter, dank u wel. Ik zal proberen op een paar vragen in te gaan. Meneer Loef namens Larens Behoud heeft een vraag gesteld over de manier waarop het college omgaat met subsidies voor sport. Ja, ik wil er nog even op wijzen dat ja, dat is iets wat we in het coalitierapport hebben afgesproken, wat we in de begroting door de raden is geaccepteerd. Wij voeren, voor zover we dat kunnen doen op een behoorlijke manier, op een verantwoorde manier dat beleid ook uit. Als u meent dat in het vervolg dat op een andere manier moet, dan ben ik graag nog eens bereid aan de hand van een notitie bijvoorbeeld met u na de zomer nog eens te praten over hoe dat in de toekomst zal moeten gaan. Als u zegt: 'Ja, die wilde ook die ton schrappen voor het komend jaar'. Ik zou dat buitengewoon jammer vinden, omdat dat een uitgangspunt was in de afspraken die we met elkaar hebben gemaakt. Dat zijn uiteindelijk politieke keuzes die dadelijk in de begroting aan de orde komen. En het zijn ... Wat eerder vanavond aan de orde is gekomen zijn politieke keuzes. Gaan wij als we de ... Ik noem maar eens wat, de Vredelaan opnieuw reconstrueren, dan kost dat 1 miljoen en als we andere zaken doen, die zoals daarnet ook werd genoemd, gaan we de bladcampagne doen, kost 80.000 euro. Als we vinden dat sport een belangrijke maatschappelijke functie heeft en dat we verenigingen moeten ondersteunen, dan is het een keuze die de raad zou moeten maken, of daar voor komend jaar al of niet een ton voor ter beschikking moet komen. Dus ik ben graag bereid daar nog eens met de raad over in gesprek te gaan. Wat het onderwijs betreft, een vraag die door Liberaal Laren werd gesteld over de gebouwen, dat is toch zelf wel een punt. We hebben door mijn ... Door de voorganger van mijnheer Den Dunnen is een aanvang gemaakt met wat heet een kwaliteitskader onderwijs, onderwijshuisvesting in het bijzonder. Daar hebben wij de laatste bijeenkomst met de schoolbesturen, vlak voor de zomer. En ik wil na de zomer graag met de raad in discussie over wat dat voor consequenties zou kunnen hebben. En als u wijst op het feit dat in de begroting er iets voor is opgenomen, dan zijn we inderdaad heel voorzichtig begonnen om daar eens enig fonds voor te gaan vormen. Omdat ik verwacht dat in de komende jaren ... En dan heb ik het niet alleen over komende 10 jaar, maar misschien ook wel in de eerste 5 jaar, dat nog wel wat kosten op ons af zullen komen. Maar ik zal daar in de presentatie na de zomer ... Hoop ik met de raad uitgebreid over te kunnen praten, omdat we dan ook met alle schoolbesturen tot conclusies zijn gekomen. De raadhuys, daar stelde mijnheer De Jong ook een vraag over. Het is de raad bekend en daar is ook een afspraak over gemaakt, dat wij ... Het college heeft zo goed als een rapport klaar, als het gaat om te zien of we in het raadhuys ook werkelijk zouden kunnen verkopen, daar gaan wij ons zodanig wel over, maar we doen dat natuurlijk alleen maar in relatie tot een aantal andere vraagstukken. Namelijk: wat gaan we met het Brinkhuys doen? Wat gaan we doen met de plek van het bestuur? Het college aan de ene kant en de raad aan de andere kant. En we hebben afgesproken dat ... In september convergeren die zaken naar elkaar toe en we zullen dan met de raad uiteindelijk een besluit moeten gaan nemen of aan u gaan voorleggen; wat gaan we nou in werkelijkheid doen? En in het verband van een energielabel C, het is bekend dat dat een lage energielabel heeft, dus zeker waar. Maar ik ga ... U mag van mij wel verwachten dat ik op dit moment niet het energielabel van '...' ga aanpassen op het moment dat ik het idee heb dat ik het misschien wel zou kunnen gaan verkopen. En ik neem aan dat u die logica ook wel met mij eens zult zijn. Dan heeft mijnheer De Bondt een vraag gesteld over De Biezem. Zoals mijnheer Vos zei: 'In de etalage zetten', ik weet niet of het zo bedoeld is. Maar in ieder geval, dat is nog niet zo simpel. Het probleem daarvan is in de eerste plaats dat ... De boekwaarde die wij hebben op het pand, want het zwembad zelf is natuurlijk nog steeds heel hoog, we hebben daar 4/4,5 miljoen in geïnvesteerd en dat schrijven we inmiddels een jaar of 5 op af. Er loopt een lening waar we geprobeerd van

hebben om die om te zetten naar een lager rentetarief. Dat lukte ons niet, omdat dat een lening is waar de bank, waar wij te maken hebben, geen millimeter van af wil wijken. En zoals de burgemeester wel eens tegen me zegt: 'Ik behoor nog niet tot de tot de vereniging van wethouders die van het zwembad af willen'. Dus ik vind ook dat we bezig zijn ... Bezig waren, moet ik eigenlijk zeggen, dat is in de presentatie van het bestuur van de voorzitter van de SBL aan de raad enkele maanden geleden ook duidelijk gemaakt. We waren bezig om een behoorlijk aantal maatregelen te nemen, we zijn wat dat betreft ook in het zwembad natuurlijk enorm overvallen door corona. Vanaf maart vorig jaar is de hele exploitatie van het zwembad ook helemaal op hol geslagen natuurlijk. Je kunt er niet een duidelijke conclusie meer over trekken. Ik hoop echt dat het nu beter zal gaan en dat dat ... Maar het punt, het verkopen van het zwembad op zichzelf zou interessant zijn als we iemand zouden kunnen vinden die hele ... goed van ons zou overnemen. Maar dat zal, verwacht ik, niet gebeuren. En zwembaden in het algemeen, je zou nog eens kunnen kijken in hoeverre je in staat bent die 4 ton, 4,5/5 ton die wij met elkaar kwijt zijn. Waarvan gelukkig Eemnes en Blaricum ook nog 2 ton betalen. Als je dat weer vergelijkt met wat er vroeger aan de hand was, toen maakten we, geloof ik als Laren, alleen al 8 ton verlies op het zwembad. Dan zijn we wel op zichzelf ons bewust van het feit dat het heel veel geld is, maar is het onder de huidige omstandigheden niet zo simpel om daar verandering in aan te brengen. Maar ik wilde graag met de raad waar nodig, nog verder uitgebreid over praten. Dat was het wat mij betreft, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Even kijken of ik zo beter ... Hé, het gaat goed. Een mogelijke verklaring voor de ... Volgens mij gaat het nu goed. Ja? Nee, nog steeds niet? Ik ga wel aan de andere kant zitten.

... (buiten microfoon).

De heer ...: Deze doet het wel.

De voorzitter: Hier beter. Ik zit op een aardstraal, denk ik. Zo, opgelost. Er zijn nog twee vragen gesteld die ik als portefeuillehouder moet beantwoorden. Namelijk de vragen gesteld door de fractie van de VVD over de commissie boven lokale aangelegenheden. In het presidium in september ligt er een besluitvormer voor het presidium om de verordening aan te passen, zodat ... Die heeft de griffier zorgvuldig voorbereid, zodat wij daarmee vanaf dat moment verder kunnen. Dus aan de nieuwe griffier: u heeft er per september een commissie bij. En de tweede vraag had betrekking op een eenvoudige begroting die ook op straat is uit te leggen. Wethouder Calis heeft al aangegeven: 'Wij gaan een begroting opstellen, ik ga tegemoetkomen aan het verzoek van de heer Vos om een eenvoudig leesbare begroting te maken'. Maar de gemeentesecretaris, de griffier en ikzelf hebben recent met de voorzitters van de politieke partijen gesproken en ook nieuwe partijen uitgenodigd om daar met ons in gesprek te gaan in de voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen. En wij hebben aangegeven dat wij na de zomer, dat de controller en de gemeentesecretaris een staat van de gemeente gaan opstellen. Een heel helder overzicht over de actuele financiële staat van onze gemeente, die de politieke partijen kunnen gebruiken in de voorbereiding van hun verkiezingsprogramma en ook kunnen gebruiken in hun presentaties richting inwoners en hoe keuzes gemaakt kunnen worden. En dan gaan we ook een speciale informatieavond over organiseren voor iedereen: wat is nou precies de start van de verkiezingscampagne? Dan ter conclusie van de eerste termijn de beantwoording van de zijde van het college werd ...

... (buiten microfoon).

De voorzitter: U heeft ... U ontvangt ... Terecht wordt ik hierop gewezen door wethouder Calis: de heer Vos heeft gevraagd over de stand van zaken van de Participatienota. De medewerker die ons op dat dossier

ondersteunt, heeft zeer zwaar corona gehad afgelopen jaar. Dus de wording van de Participatienota en het participatieproces rondom de Participatienota heeft stilgelegen, maar u heeft deze week in de raadsinformatiebrief ... Komt ... U ontvangt deze week een raadsinformatiebrief over het proces hoe we gaan komen tot de Participatienota en hoe we dat samen met de inwoners gaan doen, want uiteindelijk moet je met inwoners praten over hoe ze betrokken willen worden, dat moeten wij niet eenzijdig gaan bedenken. Dan even de toezeggingen uit de eerste termijn van de zijde van het college: wethouder Calis heeft u toegezegd met de heer De Jong te gaan overleggen over de interpretatie van de cijfers uit de Kadernota en de jaarrekening, zoals hij die ziet. En de heer Calis wil er graag ook over praten en ook over de diverse suggesties die De Jong daarover heeft gegeven, als andere fracties willen aanhaken, dan kan dat natuurlijk ook. Hij heeft een toezegging gedaan over een goed leesbare begroting en de heer Stam heeft volgens mij de toezegging gedaan om het gesprek aan te gaan met de raad over de uitgangspunten rondom de nota Sport voor in de toekomst, waar volgens mij ook een vraag over is gesteld. En dezelfde toezegging heeft hij gedaan om te spreken over de toekomstige exploitatie van het zwembad, volgens mij.

De heer Loeff: Voorzitter, mag ik daar nog een aanvullende vraag over stellen? Want de wethouder zegt van: 'U hebt die ton die in de meerjarenraming staat vastgesteld'. Volgens mij hebben wij hem niet vastgesteld, hij is gepresenteerd door het college. Maar dat komt gewoon bij de begroting aan de orde, dus in principe is het niet zo dat in de vaststelling is dat we die ton gaan uitgeven volgend jaar, toch?

De voorzitter: Dat is een korte verhelderende vraag die volgens mij meteen beantwoord kan worden, dat scheelt in de tweede termijn. De heer Stam.

De heer Stam: Dat is ook zo, natuurlijk. Ik doelde, heb ik het waarschijnlijk verkeerd gezegd, ik doelde op het feit dat er voor de bedragen die we in de afgelopen jaren en dit jaar toe hebben gezegd aan sportverenigingen, dat die in de begroting zijn vastgesteld door de raden. En die ton is uiteraard iets wat in de begroting aan de orde gaat komen. Het is overigens een interessant punt, dat wij ook in dit verband na 2022 nul hebben opgenomen, juist om het nieuwe college de kans te geven om keuzes te maken.

De voorzitter: Wacht even, wacht even. Mijnheer Loeff.

De heer Loeff: Voorzitter, '...' nog een verduidelijkende vraag, want nu zegt de wethouder: 'De bedragen die we aan de sport hebben toegekend, die staan in het ... Die zijn vastgesteld'. Volgens mij hebben we een totaalbedrag vastgesteld en heeft u de verdeling gemaakt op basis van de Sportnota en een interpretatie, zo zeg ik dan maar even van een beleid, waarvan ik denk: daar kunnen we nog wel eens een debatje over voeren.

De voorzitter: Kunt u dit even bewaren voor de tweede termijn? Volgens mij is de situatie als volgt: u stelt de nota vast met uitgangspunten, u keurt een bedrag in de begroting goed. Het college verdeelt vervolgens de middelen uit de begroting op grond van de Sportnota, als u van mening bent: ik vind daar wat anders van, dan moet u daar de tweede termijn voor gebruiken. Wethouder heeft in ieder geval toegezegd daarover in gesprek te willen met de commissie, maar gebruikt u alstublieft daar de tweede termijn voor. Dan volg ik daarbij de sprekersvolgorde die we in het eerste termijn hebben gehanteerd, nu is als eerste aan het woord: de heer Van den Berg van het CDA.

De heer Van den Berg: Ja, ik denk dat ik met de ... Waar eigenlijk net de heer Loeff over begint, ik denk dat we allemaal en gelukkig ook de coalitiepartijen, positief zijn met wat er nu voorligt. Maar aan de andere kant ook al stenen in de vijver gooien waar we na de zomer over gaan praten. En de ton, waar de heer Loeff het net over had, dat is al één. Maar het zwembad verkopen of dat dan wel of niet kan. Waar het om gaat is dat de

VVD-fractie natuurlijk eigenlijk een punt op tafel legt en probeert ergens gespreksstof te krijgen en ik snap goed dat de wethouder dan zegt: 'Ja, technisch gezien kan het niet'. Dus ja, weet je, zo kunnen we bij alles wel iets blijven vinden met elkaar. Zo vind ik bijvoorbeeld dat als we het over het raadhuis verkopen hebben, als CDA, dat dat wel een hele gemakkelijke is. Hele dure grond met een gebouw midden in het dorp en dat die energielabel niet helemaal denderend is, geloof ik meteen. Aan de andere kant denk ik: we hebben daarmee ook een stukje goud in handen, waar je nog eens even heel goed over na moet denken als je dat gaat verkopen. En tegelijkertijd hoor ik de wethouder dan zeggen dat we over de scholen nog een discussie gaan beginnen. Die discussie, die moeten we denk ik dan maar in het najaar voeren. Het enige wat ik nog wel ook dan in het najaar ... Als we het over de begroting hebben, is die motie die we eind vorig jaar unaniem hebben aangenomen ... Om ook als het over De Biezem gaat, toch nog eens even bij Eemnes en Blaricum elkaar diep in de ogen kijken van wat hun bijdrages daaraan zijn. Die zijn ook vastgesteld aan de voorkant en dat weet ik wel, maar dat is ook weer zo'n punt. Je mag best ergens een keer over beginnen, ondanks dat het is vastgelegd of dat dan is vastgelegd in het coalitieprogramma of niet. En of het nou is vastgelegd in een overeenkomst of niet, we zullen gewoon echt de broekriem aan moeten trekken. Omdat anders ... Wat de heer Wegter van D66 natuurlijk zegt. We zijn wel zelfstandig, maar als we dat zo meteen gewoon niet meer zijn omdat we gewoon eigenlijk, volgens mij nu nog maar een tonnetje of 4/5, jaarlijks op onze begroting vrij te besteden hebben. Wie houdt nou wie dan straks voor de gek? En daarom zei ik straks aan het begin in de eerste termijn: voor ons gaat het ook maar inzet worden van de verkiezingen van ... Om de cadeautjes weggeven, die tijd is wel even geweest. Dat hoor ik overigens de VVD-fractie ook zeggen. Gelukkig gaan we daar dus dan ook vanuit de gemeentewegen een neutraal stuk over krijgen, hoor ik net onze burgemeester, voorzitter van de raad zeggen. Dat alles samenvattende is volgens mij zo dat we alles maar gaan vaststellen zoals het nu ligt. Iedereen doet zijn best, dat compliment wil ik ook ... Het is ook niet gemakkelijk, ik denk ook niet overigens dat als ik aan de andere kant van mijn scherpje had gezeten en mijnheer Calis had aan mijn kant gezeten ... Dat we het allemaal heel veel anders hadden kunnen doen, dat is denk ik ook wel een beetje de makke van een gemeente. Dat we maar heel weinig speelruimte hebben. Maar toch mijnheer de voorzitter, verzamelen wij alle punten denk ik maar. Dan moeten we wel in het najaar voorkomen en dat zou ik wel graag willen horen van u nog misschien wel als voorzitter van de raad, dat wij niet fragmentarisch zo meteen een keuze maken over een Brinkhuis waarbij ... Of over een raadhuis verkopen zonder dat we toch het totaalpakketje duidelijk hebben. Dat is eigenlijk het allerbelangrijkste wat ik vind. En ik moet ook eigenlijk wel bijna lachen als de wethouder ... Maar dat doet hij leuk ... Wethouder Stam zegt tegen de heer Loeff: 'Daarom hebben we na 2022 niks meer begroot voor sport, want dan kan het nieuwe college daarover gaan'. Maar ik denk dat iedereen hier aan tafel denkt: 'Ja, maar dan is er ook niet zoveel meer te verdelen'. Nee, maar dat denk ik dan. Maar goed, kort samengevat: CDA, zullen we de beide stukken omarmen, maar wel met een aantal kritische kanttekeningen, hebben we alvast wat voorzetjes. En het enige dan nog: die motie die we dan toen hebben aangenomen, die gaan we dan ook met de begrotingsvergadering op terugkomen. Omdat wij toch menen dat met betrekking tot zwembad ... Als dat inderdaad ook echt zo'n zorgenkindje is, dat daar misschien toch nog eens een keer opnieuw naar gekeken moet worden.

De voorzitter: Dank mijnheer Van den Berg. De heer Loeff.

De heer Loeff: Ja, dank voorzitter. Ik zal niet verder gaan over de sport, maar ik was eigenlijk in de eerste termijn nogal geïntegreerd door twee opmerkingen. En daar heeft het college ook wel iets over gezegd, maar ik ben er toch wel benieuwd naar om het debat ook een beetje los te krijgen. De overbodige luxe waar de heer De Jong over spreekt namens Liberaal Laren, ik zie hem namelijk in onze uitgaven niet echt terugkomen. We geven veel uit, maar of dat nou luxe is? Ik vraag het me heel erg af. Vervolgens wordt er de hele tijd gesproken over drie belangrijke onderdelen: Brinkhuis, Singer en het zwembad. Ja, dat zijn grote posten, maar er zitten

natuurlijk in de begroting en in de jaarrekening veel meer andere grote posten en de vraag is of je aan deze knoppen moet draaien. En dan ben ik ook wel een beetje verbaasd over de heer Vos die zegt: 'Nou college, maakt u de keuze maar'. Ik daag de heer Vos toch uit om zelf een keuze te maken en om te zeggen van: Nou, ik zou dat en dat wel voorstellen'.

De heer Vos: Mijnheer de voorzitter, interruptie.

De voorzitter: Ho, ho, ho mijnheer Vos. Wilt u vragen om een interruptie?

De heer Vos: Ja, ik zou graag een interruptie willen.

De voorzitter: Dat kan met de vinger, dat kunt u zo doen. Wilt u een interruptie? Er is een interruptie voor de heer Vos.

De heer Vos: U heeft niet goed geluisterd ben ik bang, mijnheer Loeff. Integendeel, ik heb gezegd: laten we inzichtelijk maken welke keuzes er gemaakt moeten worden. En daarmee heb ik geenszins het van mij afgeworpen, helemaal niet. Ik heb juist aan willen geven dat we dat voor moeten leggen aan de mensen die volgens mij in het dorp wonen en die inzichtelijk maken. En dat was een van de dingen die ik ook gevraagd had van de wethouder om duidelijk te maken: waar geven we het aan uit? Welke keuzes kunnen we maken? En dat voor te leggen aan de mensen die het aangaat en niet aan deze tafel ...

De heer Loeff: Maar mijnheer Vos ...

De heer Loeff: En juist die woorden heb ik gebruikt.

De voorzitter: Ho, ho. Ja. Dat was ... Mijnheer Loeff, gaat uw gang.

De heer Loeff: We hebben een half jaar geleden met elkaar gezeten en toen hebben we uitgebreid bezuinigingsvoorstellen ingediend. Het credo van de VVD was nieuw voor oud, daar werden behoorlijke bedragen voorgesteld en een aantal partijen hebben daar ook lijstjes van gemaakt. Dus ik ben heel benieuwd naar het lijstje van Groen Laren, wat u dan indient om hierop te bezuinigen. Want ik hoor nog steeds van: 'Ja, u moet dat inzichtelijk maken'. U hebt alle stukken gekregen, u kunt volgens mij heel duidelijk zeggen wat u nou precies graag wil en wat u minder graag wil.

De voorzitter: De heer Vos, voor de laatste keer.

De heer Vos: Nou, ik ga nog één poging wagen bij mijnheer Loeff ...

De voorzitter: Wacht even mijnheer Vos. Mijnheer Loeff, wilt u wel uw microfoon uitdoen op het moment dat u klaar bent? Mijnheer Vos.

De heer Vos: U wilt van mij graag horen wat ik zou willen of wat wij zouden willen, dat wil ik met alle plezier vertellen, maar dat is niet mijn voorstel. Integendeel, want ik heb juist aangegeven dat we daar niet aan deze tafel over moeten beslissen. Maar dan moeten we namelijk het gaan vragen aan de mensen die het aangaat, dat zullen we dus aan de mensen in Laren moeten vragen. En dan lijken mij, eerlijk gezegd, de verkiezingen een buitengewoon goede methode. En ten tweede zou ik heel graag willen pleiten voor het invoeren van een burgerbegroting. En niet via allerlei papieren, die maar slechts door een enkeling te begrijpen zijn, daarna de beslissing laten nemen door een aantal mensen. Ik zou die beslissing veel breder willen trekken en u kunt mijn

mening gerust krijgen, maar die doet niet zo ter zake. Want daar ben ik namelijk niet op uit, om mijn mening door te drukken, ik ben er op uit om meer mensen, een groter aantal mensen dan de 25 mensen die hier verzameld zijn, om die beslissing te laten nemen.

De voorzitter: Helder. Een interruptie van de heer Wegter. En daarna gaan we dit debatje afsluiten. De heer Wegter.

De heer Wegter: Als u het toestaat, voorzitter. Ik vind het een interessant betoog van de heer Vos, maar hij heeft geen antwoord gegeven op de opmerking van de kant van Larens Behoud. Onze vraag is ook: wat stelt u voor? U wilt natuurlijk een nieuwe procedure, die lijkt me prima en een burgerbegroting, vind ik allemaal prachtig. Maar als u naar de kiezer gaat volgend jaar, dan gaat de kiezer u vragen, u die hier in de zaal zit: 'Wat stelt u voor? Wilt u het zwembad houden? Wat doet u met Singer? Wat gaan we doen met de OZB?' Dat zijn de cruciale onderwerpen waar vanavond de wethouder over spreekt. Ik ben echt benieuwd wat u daar dan van gaat vinden.

De voorzitter: De heer Vos.

De heer Vos: Ja, ik dreig in herhaling te vervallen, daar heb ik een ontzettende hekel aan. Maar wat ik zojuist tegen mijnheer Loeff gezegd heb, dat kan ik ook nog een keer tegen u zeggen, mijnheer Wegter. Ik denk dat we voor dat soort vragen nou juist niet bij mij moeten wezen, maar daarvoor nou juist bij de mensen zijn die willen zwemmen en naar het Singer willen of eventueel van het Brinkhuis gebruik willen maken. Want er zullen keuzes gemaakt moeten worden en die keuzes, die worden niet gemaakt door een paar mensen, die moeten gemaakt worden of op 16 maart aanstaande, of ... En dat is eigenlijk de koninklijke oplossing en die ga ik nog een keer suggereren: via een burgerbegroting, waarbij je alle dingen open legt en niet voorgebakken besluiten door een college of door de raad laat nemen.

De voorzitter: Helder. Mijnheer Loeff, vervolgt u uw betoog.

De heer Loeff: Dank u, mijnheer de voorzitter. Ik ben blij met dit soort debatjes, want dat maakt volgens mij de avond ook wel wat levendiger. Dus vandaar dat ik ook bewust even wat vragen heb gesteld aan mijn collega's. Om verder te gaan in de tweede termijn, eigenlijk heel kort: het is interessant dat de wethouder financiën zegt dat er een aantal grote bedragen richting Laren komen, als we het wat verder doorkijken na de periode van de verkiezingen, laten we het dan zo zeggen. En in die zin denk ik dat het verstandig is en kijk even naar de collega van de VVD, dat we daarmee inderdaad onze financiële reserve verder op peil brengen. Omdat dat dat iets is waar we echt aan moet gaan werken, dus wat dat betreft sluit ik me aan bij onze collega's van de VVD, dat dat een belangrijke basis zal moeten worden voor de doorkijkjes naar 2024 en verder. Dank u.

De voorzitter: Dank mijnheer Loeff. Het woord is aan de heer Wegter van de fractie van D66.

De heer Wegter: Dank u voorzitter. Voorzitter, ik worstel met de vraag of dat vaststellen van die Kadernota en de jaarstukken, of dat ook betekent dat we die goedkeuren. Vaststellen, is dat synoniem met goedkeuren? Daar ben ik niet helemaal uit, maar misschien kan de wethouder me helpen. De wethouder zegt in zijn eerste replek dat hij de analyse van de accountant volstrekt deelt. En de accountant zegt dat we op te grote voet leven en dat we dus moeten bezuinigen, dat zegt de accountant. En ik begrijp zelfs dat u bij de commissievergadering daartoe gezegd hebt, dat u ook nog een inspanning zal doen om in het licht van de bestaande begroting nog met aanvullende ideeën te komen. Dat juich ik toe als ik in die zin die Kadernota mag begrijpen, dan heb ik de neiging om die Kadernota zelfs te kunnen goed... Kunnen vaststellen. Maar u moet

me toch nog even duidelijk maken ... U zegt, u spreekt kennelijk uw collega ... De fractie van de Liberaal ... Van de VVD nog '...' tegen, die beide van mening zijn dat mochten er meevallers komen, dan moeten die in de algemene reserve gestopt worden. Kortom: het algemene reserve is in hun opvatting nu al te laag, krijgen we meevallers, moeten die daarin gestopt worden. Oké, dus daar schieten we niet veel mee op als het gaat om een besluitende begroting te krijgen. Want u zegt: 'We krijgen in de komende tijd wel incidentele meevallers, we krijgen de Rabobank, we krijgen de Ligweide, we krijgen nog Harmen Vosweg, we krijgen leges van de Chinees. En dat levert allemaal extra geld op en dus kunnen we op die manier toch tot een structureel evenwicht komen. Is dat inderdaad de situatie dat we de meevallers gaan stoppen in de algemene reserve in de komende jaren? En dat we toch tot een structureel evenwicht kunnen komen? Op grond van die paar meevallers die we hier ... Die ik net genoemd heb. Als u mij duidelijk kunt maken dat u de garantie denkt te kunnen geven dat ook langs die weg we er komen en dat er dus geen reden is om de OZB te verhogen. Dat daar dus geen reden voor is en dat u dus volgend jaar ook niet in het licht van de verkiezingen daarmee zult komen. Als dat allemaal door u bevestigd wordt, wat niet in de Kadernota staat, maar als dat de uitleg is, dan ben ik bereid deze feestelijke dag met een feestelijke vaststelling af te sluiten.

De voorzitter: Helder. Was dat uw termijn? Mijnheer Wegter.

De heer Wegter: Dank u zeer voorzitter.

De voorzitter: De heer Wegter wil zaken doen met de heer Calis, daar gaat hij vast op terugkomen. Het woord is aan de heer De Jong van Liberaal Laren. En u bent nog maar de enige vertegenwoordiger van uw fractie vanavond.

De heer De Jong: Ja, tien kleine negertjes, maar dat mag je niet meer zeggen tegenwoordig.

De voorzitter: Dat heeft u helemaal aan het rechte eind.

De heer Bogaers: Sorry, mijnheer de voorzitter. Ik maak wel aanstoot aan deze opmerking, ik hoop dat u dit terug wil trekken.

De voorzitter: Ja, daar heeft de heer Bogaers gelijk in.

De heer De Jong: Sorry. Ja, ik had het over overbodige luxe, maar hebben wij geen hele forse luxe in dit dorp? Als ik dan kijk naar het Brinkhuis, wat een hele dure investering geweest is, waar veel ... En overbodig betekent niet dat je het af moet stoten, maar als je zorgt dat dat beter gaat functioneren, dat bedoel ik daarmee. Het raadhuis, waar je mogelijk ook nog wat meer of andere dingen in kwijt kan. De Biezem, wat net ook al aangehaald is, is natuurlijk ook een luxe die we hebben. Waar wij in het verleden 7 ton betaalde in 2010 en waar we nu alweer op 525.000 euro zitten voor onze rekening. Dan zeg ik, ja en die andere partners waarmee we dat doen en veel minder betalen, ook dat is een hele grote luxe waar we ook moeten kijken dat de ander ook mee extra gaan meebetalen. Want hun kinderen en ouderen zwemmen ook in De Biezem en maken daar ook gebruik van en misschien wel evenveel als het aantal inwoners van Laren. Sociaal domein: afgelopen jaren gigantisch gestegen toen we begonnen 2015 en wat we nu uitgeven, kijk eens naar de verschillen. Er wordt heel, heel, heel veel aan uitgegeven en dat groeit alleen, dus ...

De voorzitter: Mijnheer De Jong, bent u er scherp op dat u niet uw eerste termijn herhaald?

De heer De Jong: Nee, maar ik werd aangevraagd op luxe en dan wil ik ook aangeven wat dat is. Dat iedereen helder is, dat wij heel luxe leven in het dorp. Dure adviseurs die voor allerlei activiteiten binnengehaald worden, sport waar we afgelopen jaren tonnen naar uitgeven. Ik noem dat echt heel veel luxe die we ons eigenlijk niet hadden kunnen permitteren. Ik zou graag gebruik maken van de afspraak om met de wethouder financiën een keer mijn betoog door te nemen en gewoon in algemene zin eens rond de tafel te zitten. Misschien is het handig dat Theo daarbij aanwezig is.

De voorzitter: Mijnheer De Jong dat was uw ... Oké, helder. Dan kom ik bij de fractie van de VVD, mijnheer De Bondt.

De heer De Bondt: Dank u wel voorzitter. Ik dank het college voor de uitgebreide beantwoording van de vragen en opmerkingen die gemaakt zijn, laat ik daarmee beginnen voorzitter. Wat betreft de toezegging van de heer Calis voor een Jip en Janneke begroting, Henk en Ingrid zeggen sommigen. Daar heb ik niet zo'n behoefte aan. Ik heb ook eerlijk gezegd niet het vertrouwen in dat als daar een wat eenvoudige begroting ... Dat Laren massaal die begroting gaat lezen en met constructieve voorstellen komt, zodat de raad daar ... Hoe zou ik het zeggen ... Zonder slag of stoot gevolg aan wil geven. Ik ben bang dat het vaak zal neerkomen op nieuwe geuite wensen. En daarvan zegt de wethouder: 'De geuite wensen zouden we kunnen honoreren door toename uitkering'. Ik wijs u erop dat ik geen dure wensen heb, ik heb überhaupt geen wensen. Anders dan een op maat, misschien nog wat scherper bezuinigen geuit. De Jeugdzorg vinden wij geen luxe. Jeugdzorg is iets wat we wettelijk verplicht zijn en wat we dus ook gewoon moeten doen. Ik dank ook de wethouder die daar klip en klaar en helder antwoord op heeft gegeven. En ik kan niet anders zeggen dan dat ik toejuich dat, met name de automatische verlenging en verlenging door de behandelaars, dat daar kritisch naar gekeken wordt. En dat daar ook een fiat van de gemeente voor nodig is, dat dat ongetwijfeld, ook in financieel opzicht een effect zal hebben. Evenals de aanpassingen aan de woning. Laat ik sluiten met de opmerking te maken dat ik het met het college eens ben, dat we met de kaasschaafmethode zo langzamerhand wel uitgeschaafd zijn. En dat betekent dus dat, als er verdere bezuinigingen zijn, we het niet op die manier zullen moeten doen. Dan moet de raad ruggengraat tonen en keuzes maken en die zijn onvermijdelijk en het zal bij de begroting ongetwijfeld een belangrijke rol spelen. Zelfs voorzitter, als de uitkering uit het gemeentefonds niet door herijking worden verminderd en alleen maar toenemen doordat we meer geld voor de Jeugdzorg krijgen, ook dan zullen we die ruggengraat moeten tonen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank aan de heer De Bondt. Dan is als laatste het woord aan de heer Vos van de fractie van Groen Laren. Mijnheer Vos, gaat uw gang.

De heer Vos: Ja, dank u wel voorzitter. Eerst maar eventjes reageren op de toezegging van de wethouder om een Jip en Janneke versie voor Henk en Ingrid of mijnheer Calis of mevrouw Van den Brink of mevrouw Vos toe te zenden. Dat lijkt me een hele, hele leuke en bijzondere uitdaging. En ik kan me daarop verheugen, want dat maakt het gesprek ook breder. En als mijnheer De Bondt zegt: 'Nou, maar daar gaan de mensen echt heus niks mee doen hoor', dan denk ik dat hij toch een beetje de mensen onderschat. En het is natuurlijk een beetje een kip en een ei; gaan de mensen het niet lezen, omdat ze het niet begrijpen of begrijpen ze het niet, omdat ze het niet lezen. Ik denk dat het buitengewoon verstandig zou zijn om mensen niet te onderschatten, ze serieus te nemen en zeker in het licht van de aanstaande verkiezingen, mijnheer De Bondt. Want ik kan me zo voorstellen dat ...

De heer De Bondt: Voorzitter, ik neem ook aan als zo'n eenvoudige begroting er komt, dat hij dan ook huis aan huis bezorgd wordt?

De heer Vos: Dat weet ik niet, mijnheer De Bondt. Daar ga ik niet over.

De voorzitter: Volgens mij ga ik ... Kan ik u beiden helpen. Mijnheer Calis, want volgens mij wordt er een gewone begroting gemaakt en de begroting in één oogopslag. Dus wordt zowel de heer De Bondt bedient voor een volledige begroting als dat de heer Vos. En dat er voor de heer Vos ook een eenvoudige in één oogopslag wordt gemaakt, die eventueel ook nog ... Ik kijk naar de heer Calis, wat hij daarmee kan doen. Verlost u ons meteen eventjes?

De heer Calis: Ja, ik denk dat beide gehonoreerd kunnen worden, want natuurlijk moeten we een uitgebreide begroting maken om alle onderdelen inzichtelijk te maken. En die Jip en Janneke begroting denk ik dat dat helpt, ook voor de raad om de begroting inzichtelijk te maken. Maar als we dat presenteren, dan denk ik dat op dat moment we moeten discussiëren met de raad in hoeverre we daar de publiciteit of de participatie mee gaan zoeken. En dat is dan niet aan mij, maar aan de raad.

De voorzitter: Excuus mijnheer Vos, maar dan bent u meteen ... Hebt u meteen antwoord op uw vraag. Gaat uw gang.

De heer Vos: Ja, dat is wel een beetje teleurstellend, maar goed. Ik was zo blij met de toezegging en nou ben ik toch weer een klein beetje teleurgesteld. Nou ja goed, we zullen wel zien en het lijkt mij gewoon goed dat het in ieder geval zo transparant mogelijk is en zo duidelijk mogelijk is, zodat er volgens mij verstandige keuzes gemaakt kunnen worden, mijnheer Loef. En het lijkt mij goed dat als die er is en we hebben dat tonnetje ook voor die padelbaan, dat wij het nog wat levendiger gaan maken door feestelijk de eerste spelletje padel te gaan spelen onder toezicht van mijnheer Stam, om het nog wat levendiger te maken. Dus bij deze heeft u deze uitnodiging en uitdaging alvast van mij tegoed. Maar toch nog even terugkomen op wat serieuze zaken, ik ben het in de eerste termijn een beetje vergeten te zeggen. De rekening zoals het ligt en de vooruitzichten zoals ze geschetst worden, zijn eigenlijk wel heel erg ... De wethouder noemde het zelf al onvoorzien en een beetje gebaseerd op dingen die zouden kunnen gebeuren. Een beetje gebaseerd op meevallers, misschien op tegenvallers, alvast een beetje gaan speculeren op de verkoop van het raadhuis en dat soort dingen, een tegemoetkoming van het Rijk. Ja, echte keuzes worden vooruitgeschoven en dat is toch wel heel erg heel erg problematisch volgens mij. En daar moeten we niet al te lang mee wachten, daar moeten we echt in november met Jip en Janneke en wat andere mensen over gaan praten. Dus niet zozeer een vraag als wel constatering. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mijnheer Vos. Daarmee komen we aan het einde van de tweede termijn van de zijde van de raad ... Toch een interruptie van de heer Van den Berg?

De heer Van den Berg: Ja, maar dat is een hele andere interruptie, maar die sluit aan op de interruptie van Sean Bogaers. Kijk, ik wil niet naar de opmerking terug van de 10 kleine negertjes, degene die het uitspreekt. Maar wat net zo erg is, is dat wij in de lach schieten. Dus denk ik nog even iets in de zomer te hebben overdenken, dat dat misschien wel net zo erg is als het zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Van den Berg, ik heb de heer De Jong verzocht andere woorden voor zijn uitspraak te kiezen. De heer Van den Berg ... Of de heer De Jong heeft zijn excuses gemaakt. Ik denk dat uw toevoeging een hele waardevolle is, dat we met zijn allen daar scherp op moeten zijn. En dat we met zijn allen ook een voorbeeldfunctie daarvoor hebben richting de inwoners. Dit soort foutjes kunnen gemaakt worden en volgens mij stralen we met zijn allen uit dat wij staan voor een goede voorbeeldfunctie.

De heer De Jong: Ik heb echt niemand willen beledigen hoor.

De heer Van den Berg: Nee, nee. Nee, maar dat is al ... Daarom is het een excuus, maar ik maak nog een ander punt. Wij schieten er om in het lach, dat is net zo erg.

De voorzitter: Ja, daar heeft u gelijk in, mijnheer Van den Berg. Mijnheer Bogaers.

De heer Bogaers: Ik wil me graag even aansluiten bij deze woorden, want ik kan zeggen dat ik het enorm kleinerend vind. En ik zit hier op dit moment nog steeds mee dat dat net gezegd is en op de manier hoe er net om gelachen is. Dus ik hoop echt dat dit soort dingen niet meer voorkomen, want het kan niet dat je de politieke arena gebruikt om met dit soort grappen te komen en het feit dat er op deze manier om gelachen wordt, vind ik ook echt belachelijk.

De voorzitter: Volgens mij ... Mijnheer Bogaers, dank, ook een waardevol punt, heeft u helemaal gelijk in. Maar volgens mij proberen we hier allemaal het goede te doen en ook met zijn allen naar een goede toekomst toe te bewegen. Ik kijk nog eventjes naar de tweede termijn van de zijde van de raad. Er is één toezegging gevraagd van de zijde van D66 aan de wethouder van Financiën. Ik kijk dus voor de tweede termijn aansluitend naar de heer Calis.

De heer Calis: Dank u wel voorzitter. De heer Wegter, die stelt een principiële vraag over de Kadernota: 'Stellen we die vast, of stellen we ... Keuren we hem goed?' En het punt is dat als goedkeuring impliceert dat alles wat daarin gesuggereerd wordt ook al meteen aangenomen en positief beoordeeld is door de raad, dan zeg ik: dat is niet de bedoeling. Want de Kadernota, dat staat ook in de inleiding, is richtinggevend voor het college om een begroting op te stellen. Dus de discussie van vanavond, alle overwegingen, die nemen we mee naar de begroting waar nu al mee begonnen is om dat op te stellen. Dus ik zou bijzonder ingenomen zijn als u kunt zeggen: 'We stellen de Kadernota vast', want dat geeft ons de basis om verder te werken naar de begroting. En dan heeft u ook nog iets gezegd over de accountant dat die aan zou dringen op bezuinigingen, dat heeft hij niet gedaan. De accountant zegt: 'U moet inderdaad kijken hoe u structureel evenwicht kan bereiken tussen inkomsten en uitgaven, tussen baten en lasten'. de Kadernota laat juist zien dat met alle mitsen en maren ... Wij verwachten dat dit een sluitende begroting is met een ... Dat noemen sommige mensen 'speculeren'. Maar wij hebben echt zeer duidelijk omliggende plannen om die algemene reserve aanmerkelijk te verbeteren. En als mijnheer De Jong zegt: 'Hier op bladzijde 150 staat 3,8', dan zeg ik: dat is 31 december 2020, maar ondertussen hebben we er alweer een half miljoen bij gestopt en zo is dat toch een dynamisch geheel. Maar we gaan dat even precies ... Ik denk dat het lijstje, wat wij met zijn tweeën kunnen maken mijnheer De Jong, dat het ook een uitstekende opmaat is naar het document waar voorzitter aan refereerde om te presenteren aan de politieke partijen, van: wat is de financiële staat van Laren? dus ik ben er erg blij mee.

De voorzitter: De heer Wegter.

De heer Wegter: Ik heb goed naar u geluisterd en ik begrijp nu dat u eigenlijk zegt: 'Stel dit nu maar vast, want wat er staat, dat moet u interpreteren in het licht van de verklaring die u vanavond gegeven hebt'. En dan worden bepaalde stellingen die in de Kadernota genoemd worden tenminste genuanceerd, laten we het zo zeggen. Als ik in die zin dus mag interpreteren, dus ook daarmee noterend dat u geen bezwaar hebt tegen de opmerking van de zijde van Laren Behoud en van VVD, dat de toekomstige meevallers in principe naar de algemene reserve moeten. Als het allemaal onderdeel uitmaakt van de vaststelling van deze Kadernota, dan ben ik daarmee akkoord.

De voorzitter: Helder. De heer Calis, kunt u dit bevestigen?

De heer Calis: Dat kan ik bevestigen en bovendien kan ik u ook toezeggen dat er in de behandeling van de begroting, daar geen onderwerpen zullen zijn waarin ik zal refereren aan. Maar in de Kadernota heeft u dat al goed gevonden, dat is echt de richting en daar worden geen verdere consequenties aan verbonden. Anders dan dat we dit natuurlijk uiterst ter harte moeten nemen en aan de begroting moeten werken, zoals we hier vanavond besproken hebben.

De heer Wegter: Oké, prima.

De voorzitter: Helder. Volgens mij hebben we daarmee ... Kunnen we daarmee met de tweede termijn afsluiten, ook van de zijde van het college en kunnen we overgaan tot besluitvorming. En stel ik als eerste aan bod: het vaststellen van de jaarstukken. Ligt een verklaring van de accountant bij, getrouwe weergave van de feitelijke situatie. Het is nou eenmaal wat dat is. Wenst er een fractie stemming over de jaarstukken? Dat is niet het geval. Dan zijn de jaarstukken 2020 inclusief de bestemmingen van het nadelige resultaat hierbij vastgesteld. Dan kom ik bij de Kadernota, het gevraagde besispunt betreft de Kadernota 2022-2025 vaststellen. Er zijn fracties die aan hun goedkeuring van de vastgelegde Kadernota toezegging hebben verbonden, die zijn door het college toegezegd. Er zijn meerdere toezeggingen gedaan, die zorgvuldig door de griffier ook zijn vastgelegd. Over sport, over het gesprek over het zwembad en ook over een eenvoudig leesbare begroting. Zijn er fracties die stemming wensen over de Kadernota? Dat is niet het geval. Dan stel ik hierbij vast dat de Kadernota inclusief de gedane toezeggingen door alle fracties in de gemeenteraad van Laren is vastgesteld.

4. Sluiting

De voorzitter: Dan kom ik bij sluiting van de vergadering, maar vraag nog eventjes alle leden van de raad te blijven zitten, want dan heb ik nog een nabrander. Maar ik sluit de eerste vergadering en wil ik u en alle mensen thuis bedanken dat u heeft meegeluisterd vanavond. En wil ik mijn excuus maken dat ik als voorzitter en dat de geluidsverbinding niet altijd even goed te volgen was. Maar dat heeft u thuis natuurlijk niet kunnen zien, ik ben op een andere plek gaan zitten en daardoor was de verbinding een stuk beter. Ik wil u in ieder geval bedanken dat u de hele avond heeft gevolgd. Dan sluit ik hierbij de vergadering en wens ik u allemaal een hele fijne zomervakantie toe.